

เพื่อแสดงตัวอย่างเพลงลูกทุ่งที่มีท่วงทำนองมาจากเพลงพื้นบ้านใช้ภาษาง่ายๆ บรรยายถึง การกินอยู่ของคนไทยจึงขออัญเชิญเพลงพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี ชื่อเพลงส้มคำ มาเป็นตัวอย่าง

เพลงพระราชนิพนธ์ ส้มคำเป็นเพลงลูกทุ่ง พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี บรรเลงครั้งแรกโดยวงอ.ส.วันศุกร์ โดยทรงขับร้องด้วย พระองค์เอง ต่อมาเมื่อมีผู้ขอพระราชทานพระราชนุญาต นำเพลงนี้ไปประกอบภาพยนตร์เรื่องส้มคำ ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ ขับร้องโดย นุสรา สายชล ต่อมานำไปขับร้องโดยพุ่มพวง ดวงจันทร์ ในงานกึ่ง ศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทยเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ และขับร้องบันทึกเสียงโดย สุณารี ราชสีมา อีกครั้ง เนื้อร้องของเพลงมีดังนี้

ต่อไปนี้จะเล่า ถึงอาหารอร่อย
วิธีทำก็ง่ายจะบอกได้ต่อไปนี้
ไปซื้อมะละกอลูกพอเหมาะๆ
คำพริกกับกระเทียม ขอดเชื่อมกลั่นอวย
ปรุงรสให้แซบหนอใส่มะละกอลงไป
มะเขือเทศเร็วเข้าถั่วฝักยาวใส่เร็ว
กินกับข้าวเหนียวเหนียวแจกให้ทั่ว
จดคำราจำ ส้มคำลาวเอาคำรามมา
ขอแถมอีกนิดแล้วจะคิดใจใหญ่

คือส้มคำกินบ่อยๆ รสชาติแซบดี
มันเป็นวิธีพิเศษเหลือหลาย
สับๆ เฉาะๆ ไม่ต้องมากมาย
น้ำปลา มะนาวน้ำตาลทรายน้ำตาลปีบถ้ามี
อ้ออย่าลืมใส่กุ้งแห้งป่นของดี
เสร็จสรรพแล้วช้อนออกจากครว
กลิ่นหอมชวนชวนน้ำลายไหล
ใครหม่าเกินอัตราระวังท้องจะพัง
ไก่อ่างด้วยเป็นโรอร่อยแน่จริงเอย

ที่มา : สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 33 หน้า 41-44

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 กลุ่มทดลอง
แผนการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านบทความ
เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวนิตยา ยมมา ใช้นสอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่สอดคล้อง คือ

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 1 สามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว เข้าใจวงศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การอธิบาย การอุปมา และการสาธก สามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการอ่านและใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.1 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว รวดเร็ว เข้าใจวงศัพท์สำนวนโวหารที่ยากยิ่งขึ้น

1.2 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ แล้วจับใจความสำคัญของเรื่องได้ ตีความได้ ประเมินได้ อย่างมีเหตุผลและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

2.1.1 นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทความที่อ่านได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

2.2.1 นักเรียนสามารถพุดอภิปรายบทความที่อ่านได้

2.2.2 นักเรียนสามารถจัดประเภทข้อมูลที่ได้

2.2.3 นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดบทความที่อ่านได้

2.2.4 นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญจากบทความที่อ่านได้

3. เนื้อหา

3.1 การอ่านจับใจความสำคัญของบทความ

3.2 เนื้อหาบทความเรื่อง “เพราะแม่สอนไว้”

3.2 เนื้อหาบทความเรื่อง “ผงซักฟอกหนทางของผู้พิทักษ์ความสะอาด”

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

4.1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์ (ชั่วโมง 1)

4.1.1 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ไทย

4.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4.2 ขั้นตอนกิจกรรมก่อนการอ่าน

4.2.1 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 5 เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญบทความ” หลังจากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปหลักการอ่านจับใจความสำคัญของบทความ โดยครูจะคอยอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ (ชั่วโมง 2)

4.2.2 ครูแสดงป้ายชื่อบทความเรื่อง “เพราะแม่สอนไว้” แล้วให้นักเรียนทุกคนร่วมกันระดมความคิด โดยพูดอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่านักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องดังกล่าวอย่างไรบ้าง

4.2.3 นักเรียนแบ่งกลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนข้อความบนใบงาน KWL – PLUS ในช่อง K

4.2.4 นักเรียนร่วมกันจัดประเภทของข้อมูลที่เขียนไว้ในช่อง K

4.2.5 นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามในสิ่งที่นักเรียนต้องการรู้จากชื่อเรื่อง “เพราะแม่สอนไว้” และให้เขียนคำถามทั้งหมดลงใบงาน KWL – PLUS ในช่อง W

4.3 ขั้นตอนกิจกรรมระหว่างการอ่าน

4.3.1 นักเรียนศึกษาบทความเรื่อง “เพราะแม่สอนไว้” ให้นักเรียนอ่านทีละย่อหน้า เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาและทำการตรวจสอบคำตอบของคำถามที่ตั้งเอาไว้ในช่อง W

4.3.2 ในขณะที่นักเรียนอ่านข้อความ และได้พบข้อมูลใหม่นักเรียนสามารถตั้งคำถามเพิ่มเติมลงไปในช่วง W ได้

4.3.3 เมื่อนักเรียนพบคำตอบหรือได้ข้อมูลใหม่ให้นักเรียนเขียนคำตอบและข้อมูลใหม่ลงใบงาน KWL – PLUS ของตนเอง ในช่วง L

4.4 ขั้นตอนกิจกรรมหลังการอ่าน

4.4.1 ครูให้นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายถึงสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้มาทั้งหมดในการอ่านบทความเรื่อง เรื่อง “เพราะแม่สอนไว้” เพื่อตรวจสอบคำตอบอีกครั้งหนึ่ง

4.4.2 นักเรียนทุกคนช่วยกันจัดประเภทของข้อมูล และหาความสัมพันธ์ของข้อมูล

4.4.3 ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด และการเขียนสรุปใจความสำคัญลงใบงาน KWL – PLUS

(ชั่วโมง 3)

4.4.4 นักเรียนกลุ่มเดิมศึกษาบทความเรื่อง “ผงซักฟอกหนทางของผู้พิทักษ์ความสะอาด” แล้วดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน ของการสอนอ่านด้วยวิธี KWL – PLUS

4.4.5 นักเรียนส่งตัวแทนเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียน

5. การประเมินผลการเรียนรู้

5.1 วิธีการประเมินผล

5.1.1 สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการเรียน

5.1.2 สังเกตพฤติกรรมในการเรียน การตอบคำถามในการสนทนาโต้ตอบและการพูดอภิปรายเรื่องที่อ่าน การยอมรับฟังความคิดของผู้อื่น

5.1.3 ตรวจผลงานการเขียนแผนผังความคิด

5.1.4 ตรวจผลงานการเขียนสรุปใจความสำคัญ

6. สื่อการเรียนรู้

6.1 ใบงาน KWL – PLUS

6.2 ใบความรู้ที่ 5 เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญบทความ”

6.3 บทความเรื่อง “เพราะแม่สอนไว้”

6.4 บทความเรื่อง “ผงซักฟอกหนทางของผู้พิทักษ์ความสะอาด”

ใบความรู้ที่ 5

เรื่อง “ การอ่านจับใจความสำคัญบทความ ”

การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทความอย่างมีประสิทธิภาพ คือการพยายามค้นหาความคิดสำคัญที่สุดที่ผู้แต่งต้องการบอกแก่ผู้อ่านให้ได้ว่าคืออะไร โดยบทความแต่ละเรื่องจะมีแนวคิดสำคัญซึ่งเป็นใจความสำคัญที่สุดของเรื่องเพียงอย่างเดียว ผู้แต่งนิยมเปิดเผยใจความสำคัญของเรื่องไว้ 2 ลักษณะดังนี้

1. การบอกใจความสำคัญตอนท้าย เป็นแบบที่นิยมแต่งกันมากที่สุด เพราะการกล่าวถึงสถานการณ์หรือปัญหาแล้วเสนอเหตุผลและรายละเอียดขยายความมาก่อนในตอนต้นจนสรุปให้เห็นหัวใจหรือแก่นเรื่องซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญของผู้แต่งในตอนท้าย
2. การบอกใจความสำคัญตอนต้น เป็นการดำเนินเรื่องที่ตรงข้ามกับแบบแรก คือบอกแนวคิดสำคัญที่สุดของผู้แต่งซึ่งเป็นหัวใจหรือแก่นเรื่องให้ผู้อ่านรู้ตั้งต้นเรื่องจากนั้นจึงเสนอเหตุผลหรือตัวอย่างมาขยายให้เห็นจริงว่า เพราะเหตุใดผู้แต่งจึงมีแนวคิดเช่นนั้น

การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทความให้ได้ถูกต้องและรวดเร็ว มีข้อสังเกตเป็นแนวทางเพิ่มเติม ดังนี้

1. จดชี้แนะใจความสำคัญของบทความที่สามารถค้นหาได้รวดเร็วที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ชื่อเรื่อง เพราะบทความโดยทั่วไปมุ่งเสนอทรรศนะและเหตุผลอย่างตรงไปตรงมา ชื่อเรื่องจึงไม่ซับซ้อนและบ่งชี้หัวใจสำคัญหรือแก่นเรื่องไว้เป็นส่วนมาก
2. บทความเรื่องหนึ่ง ถ้ามีหลายย่อหน้า ในแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญอย่างหนึ่ง เมื่อใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกัน จะมองเห็นใจความสำคัญที่สุดของเรื่องได้ง่าย
3. งานเขียนประเภทบทความ มักเกี่ยวข้องกับข่าวหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจจึงควรมีประสบการณ์หรือภูมิหลัง
4. บทความบางเรื่องผู้แต่งไม่เสนอทรรศนะหรือสาระสำคัญอย่างตรงตรงมา จึงควรสังเกตทางเสียงหรือน้ำเสียงของผู้แต่งไปพร้อมกัน เพื่อสรุปได้ว่าผู้แต่งต้องการเสนอแก่นเรื่องที่แท้จริงอย่างไร

แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). *การอ่านจับใจความ*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น,

หน้า 78-80

เนื้อหาบทความ

“เพราะแม่สอนไว้”

แม่แต่งงานอยู่กินกับพ่อมีลูกสามคน สองคนโตเป็นลูกสาวและผมเป็นลูกชายคนเล็ก แม่กับพ่อเป็นคนสร้างตัวด้วยตัวของตัวเอง เพราะไม่มีสมบัติหรือมรดกที่พ่อแม่ยกให้ พ่อเป็นครูประจำบ้าน แม่เป็นแม่ค้าขายหนังสือเรียน แม่มีกิจการเพิ่มเติม คือรับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้าและตัดผม เนื่องจากชนบทวิเศษชัยชาญ อ่างทองในสมัยนั้นยังไม่มีไฟฟ้าใช้ การจัดงานพิธีต่างๆ ยังอาศัยการปั่นไฟจากเครื่องยนต์เล็กๆ พ่อจึงมีบริการเครื่องไฟฟ้าพร้อมเครื่องขยายเสียงให้เข้าไปใช้ในงานต่างๆ

เมื่อพ่อของผมเสียชีวิตด้วยโรคความดันโลหิตสูง (สมัยนั้นร้ายแรง รักษายาก) แม่อายุได้เพียง 40 ปี ในขณะที่ผมอายุได้เพียง 3 ขวบ พี่สาวสองคนก็อายุเพียง 13 ขวบ และ 15 ขวบเท่านั้นฐานะทางบ้านยังลำบาก แม่ต้องเลี้ยงลูกที่ยังเล็ก ช่วยตัวเองไม่ได้ สามคน แม่จึงต้องรับภาระเป็นทั้งพ่อและแม่ไปพร้อมกัน

แม่ต้องทำการค้าติดต่อการค้ากับคนอื่น ๆ แม่ต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ ขณะเดียวกันต้องดูแลลูกสามคน ทั้งทางสุขภาพ อนามัย นิธิใจคอ และพฤติกรรมการใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งตามปกติแล้วในสังคมไทยการติดต่อกับคนภายนอก ไม่ว่าจะเป็นคนแปลกหน้า หรือผู้มีอำนาจทางราชการ สังคมไทยจะแบ่งหน้าที่ให้เป็นธุระของฝ่ายชาย ส่วนเรื่องการเลี้ยงดูลูก การดูแลเงินทอง ค่าใช้จ่ายเป็นหน้าที่ของฝ่ายหญิง ดังคำเปรียบที่ว่า ผู้ชายทำหน้าที่เหมือนรัฐมนตรีมหาดไทยของครอบครัว ส่วนผู้หญิงทำหน้าที่รัฐมนตรีคลังของครอบครัว

ผมเติบโตขึ้นมาด้วยความเห็นแบบอย่างของแม่ที่ทำหน้าที่ติดต่อ ค่อยรองกับคนระดับต่าง ๆ เจรจาทาทีผู้สัมพันธ์ กับเจ้าหน้าที่ข้าราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผมจึงเติบโตขึ้นท่ามกลางความสามารถของผู้หญิงที่ทำหน้าที่ได้ทุกอย่าง เพราะนอกจากแม่แล้วทุกคนรอบข้างในครอบครัวผมก็เป็นผู้หญิง นับแต่พ่อเสียชีวิต ครอบครัวของผมก็พัฒนามีหลักฐานมั่นคงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แน่นอนหากผมมีพ่ออยู่ด้วยก็จะยิ่งดี แต่การที่มีแต่ผู้หญิงก็ไม่ได้ทำให้กิจการของครอบครัวค่อยถดถอยลงกว่าครอบครัวอื่นๆ แต่อย่างใด แม่จึงสอนให้ผมเข้าใจด้วยตัวอย่างจริงของแม่ว่าหากผู้หญิงมีโอกาสได้ทำ ได้คิดได้เรียนรู้ว่าผู้ชายมีโอกาส ผู้หญิงก็มีความสามารถที่จะพัฒนาตัวเองได้ ไม่ต่างจากชาย และคงจะเหมือนกันคือ หากผู้ชายได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถด้านงานบ้าน งานครัว งานต่าง ๆ ที่ผู้หญิงในสังคมทำ ผู้ชายก็สามารถทำกิจกรรมเหมือนผู้หญิงได้

ผมจึงมีความรู้สึกไม่สบายใจที่เห็นสังคมบางส่วนแยกเพศกีดกัน รับแต่ผู้ชายเข้าทำงานมีโควตาสำหรับผู้หญิงเข้าเรียน (เพราะกลัวว่าถ้าให้สอบแข่งขันจะมีแต่ผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย) ก็อ้าง

สารพัดว่าผู้หญิงไม่เคียดขาด ไม่อดทน หงุดหงิด เจ้าอารมณ์ ได้พิสูจน์กับตัวของแม่ได้แล้วว่าไม่จริงเลย คนที่รู้จักแม่จะรู้ว่าแม่เคียดขาด อดทน และมีอารมณ์หงุดหงิดเหมือนผู้ชายผู้หญิงทั่วไป

แม่เล่าให้ฟังว่าเมื่อครั้งพ่อยังมีชีวิต แม่กับพ่อก็กแบ่งหน้าที่กันทำงานในครอบครัวเหมือนคนอื่น ๆ คือ เรื่องติดต่อรับรอง รับหน้ากับคนภายนอกจะเป็นเรื่องของพ่อ ส่วนแม่จะอยู่ข้างหลัง ทั้งช่วยคิดอยู่ข้างหลัง ช่วยดูแลเงินทอง และดูแลลูก แต่ที่น่าสนใจที่แม่เคยเล่าให้ฟัง คือ เมื่อไรก็ตามที่มีความผิดพลาดของพ่อในความสัมพันธ์กับคนนอก แม่จะออกมารับผิดชอบ ทั้งนี้ก็เพื่อรักษาสัมพันธภาพการทำงาน การติดต่องาน ของครอบครัวกับคนภายนอกให้ราบรื่นต่อไป และสะท้อนความรักที่แม่มีต่อพ่ออย่างมากอีกด้วย

แม่จึงเป็นผู้หญิงไทยที่เคารพค่านิยมของสังคม และอยู่กับสังคมไทยในบริบทที่เป็นอยู่ในเวลานั้นได้ และเมื่อไม่มีพ่อ แม่ก็แสดงความสามารถของผู้หญิงว่ามีความสามารถไม่แตกต่างจากผู้ชายแต่อย่างใด

ที่มา : เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง.(2546) . เพราะแม่สอนไว้. กรุงเทพฯ : ขอคิดด้วยคน.

เนื้อหาบทความ

ผงชักฟอก

หนทางของผู้พิทักษ์ความสะอาด

ตั้งแต่เริ่มมีเสื้อผ้าสวมใส่ มนุษย์เราก็คิดค้นวิธีซักล้างทำความสะอาดเสื้อผ้าให้ดูสะอาดสะอ้านและสวมใส่ได้นาน ย้อนยุคในสมัยโบราณ ผู้คนมักจะทำความสะอาดเสื้อผ้ากันในแม่น้ำ ซึ่งเห็นได้จากภาพยนตร์ประวัติศาสตร์หลายเรื่อง แม้เมื่อกล่าวถึงประวัติการณ์การซักผ้าของชาวอินเดียโบราณ ก็จะมีภาพของบรรดาสตรีอินเดีย นั่งสำหรี ซักผ้าด้วยวิธีการหวดหรือตีเข้ากับก้อนหินก้อนที่จะนำไปชำระล้างในแม่น้ำ ส่วนทางซีกตะวันตกยุคเก่า ก็มีวัฒนธรรมการทำความสะอาดเสื้อผ้าที่น่าสนใจไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยในยุคแรก มีการนำกระดานซักผ้าเข้ามาใช้เป็นอุปกรณ์ช่วยในการขัดถูทำความสะอาดเสื้อผ้าด้วย

รูปแบบเริ่มแรกของสารชักฟอกที่ค้นพบโดยนักโบราณคดีย้อนหลังไปเมื่อ 5,000 ปีก่อนนั้น อยู่ในรูปขี้เถ้าผสมไขมันสัตว์ โดยพบในอารยธรรมหลายหลายทั้งในบาบิโลน และอียิปต์โบราณคนในยุคนั้นใช้ขี้สัตว์ขี้เสื้อผ้าเพื่อให้แทรกซึมเข้าไปทำความสะอาดเส้นใยผ้า และใช้ขี้เถ้าสลายคราบสกปรก

บันทึกที่น่าสนใจในประวัติศาสตร์ยุคกลางระบุว่า ผู้คนในสมัยนั้นเลิกใช้วัสดุชักฟอกในการทำความสะอาดเสื้อผ้าอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากเชื่อว่าการใช้วัสดุชักฟอกในการชำระล้างเนื้อผ้านั้นไม่ใช่วิธีการธรรมชาติ นักประวัติศาสตร์หลายรายระบุว่ากาฬโรคซึ่งระบาดและแพร่กระจายอย่างรวดเร็วในสมัยนั้นน่าจะมีสาเหตุสำคัญมาจากการดูแลเอาใจใส่ด้านสุขอนามัยและความสะอาดของร่างกาย หลังจากที่มีการเลิกใช้วัสดุชักฟอกทำความสะอาดเสื้อผ้าเช่นที่เคยปฏิบัติมา

อย่างไรก็ตาม แม้ความเชื่อดังกล่าวจะมีอิทธิพลจนทำให้ผู้คนในยุคกลางหยุดใช้วัสดุชักฟอกไประยะหนึ่ง แต่ก็ไม่ได้หายสาบสูญไปเสียทีเดียว ในสมัยโบราณ คำสอนทางศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างยิ่งหนึ่งในคำสอนที่สำคัญได้แก่เรื่องความสะอาด ส่งผลให้มีการนำสารชักฟอกหรือสบู่กลับมาใช้กันอีกครั้ง แม้จะมีคนบางกลุ่มในสังคมยุโรปสมัยนั้นคัดค้าน และลงความเห็นว่าการใช้สบู่ซักล้างเนื้อผ้านั้นเป็นแผนการของปีศาจ

ใครจะคิดว่าวัสดุทำความสะอาดเสื้อผ้าธรรมดาที่เราใช้กันในปัจจุบันนี้ ครั้งหนึ่งเคยเป็นประเด็นถกเถียงที่สำคัญทางศาสนามาก่อน นั่นเป็นเพราะว่าในสมัยก่อน แม้กระทั่งสังคมตะวันตกเองก็มีความเชื่อฝังงายในเรื่องภูตผีวิญญาณ รวมไปถึงความกลัวในเรื่องคำสาปอย่างจริงจัง คนในสมัยนั้นตั้งข้อสงสัยกันว่าวัสดุที่มีฤทธิ์สามารถเนรมิตเสื้อผ้าที่เก่าแถมสกปรกหอมเหม็นให้ดูใหม่และสะอาดได้อย่างง่ายดายนั้นน่าจะไม่ใช่วัตถุธรรมดา แต่เป็นผลมาจากไสยศาสตร์มนต์ดำของมารชาตานที่สิงอยู่ภายในมากกว่า นับเป็นโชคดีของเราที่เกิดมาในยุคที่การศึกษาและความรู้สอนให้เข้าใจกระจ่างขึ้นว่าพลังในการทำมาสะอาดเสื้อผ้านั้นเกิดจากปฏิกิริยาทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถอธิบายได้ ไม่ใช่เรื่องเหนือธรรมชาติตามที่ผู้คนในยุคเก่าเชื่อกัน

ที่มา : ประทานพร นิตยสาร Update ฉบับที่ 261 มิถุนายน 2552 หน้า 53

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 กลุ่มทดลอง
แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเรื่องสั้น
เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
ผู้สอน นางสาวิน ยมหา ใช้สอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่สอดคล้อง คือ

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 1 สามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว เข้าใจวงศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การอธิบาย การอุปมา และการสาธก สามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการอ่านและใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- 1.1 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว รวดเร็ว เข้าใจวงศัพท์สำนวนโวหารที่ยากยิ่งขึ้น
- 1.2 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ แล้วจับใจความสำคัญของเรื่องได้ ตีความได้ ประเมินได้อย่างมีเหตุผลและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

- 2.1.1 นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องสั้นที่อ่านได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

- 2.2.1 นักเรียนสามารถพุดอภิปรายเรื่องสั้นที่อ่านได้
- 2.2.2 นักเรียนสามารถจัดประเภทข้อมูลที่อ่านได้
- 2.2.3 นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดของเรื่องสั้นที่อ่านได้
- 2.2.4 นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องสั้นที่อ่านได้

3.เนื้อหา

- 3.1 การอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องสั้น
- 3.2 บทอ่านเรื่องสั้นเรื่อง “ปมในใจ”
- 3.3 บทอ่านเรื่องสั้นเรื่อง “พระคุณที่สาม”

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

- 4.1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์ (ชั่วโมง 1)

4.1.1 ครูนำหนังสือประเภทเรื่องสั้นจำนวน 5 เล่ม มาให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง พร้อมทั้งซักถามนักเรียนว่าเคยอ่านวรรณกรรมเหล่านี้หรือไม่ และนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องสั้น บ้างหรือไม่

4.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4.2 ขั้นตอนกิจกรรมก่อนการอ่าน

4.2.1 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 6 เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องสั้น” หลังจากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปหลักการอ่านจับใจความสำคัญของบทความ โดยครูจะคอยอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ

4.2.2 นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมการอ่านด้วยวิธี KWL – PLUS

4.2.3 ครูแสดงป้ายเรื่องสั้นเรื่อง “ปมในใจ” แล้วนักเรียนในกลุ่มร่วมกันระดมความคิด โดยพูดอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่านักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องดังกล่าวอย่างไรบ้าง

4.2.4 นักเรียนเขียนข้อมูลที่ได้มาจากการอภิปรายลงในช่อง K ลงในงาน KWL – PLUS

4.2.5 นักเรียนร่วมกันจัดประเภทของข้อมูลที่เขียนไว้ในช่อง K

4.2.6 นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามในสิ่งที่นักเรียนต้องการรู้จากชื่อเรื่อง “ปมในใจ” และให้เขียนคำถามทั้งหมดลงในงาน KWL – PLUS ในช่อง W

4.3 ขั้นตอนกิจกรรมระหว่างการอ่าน

4.3.1 นักเรียนศึกษาเรื่องสั้นเรื่อง “ปมในใจ” โดยอ่านทีละย่อหน้า เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาและทำการตรวจสอบคำตอบของคำถามที่ตั้งเอาไว้ในช่อง W

4.3.2 ในขณะที่นักเรียนอ่านข้อความ และได้พบข้อมูลใหม่นักเรียนสามารถตั้งคำถามเพิ่มเติมลงไปในช่วง W ได้

4.3.3 เมื่อนักเรียนพบคำตอบหรือได้ข้อมูลใหม่นักเรียนเขียนคำตอบและข้อมูลใหม่ลงในงาน KWL – PLUS ในช่อง L

4.4 ขั้นตอนกิจกรรมหลังการอ่าน

4.4.1 ครูให้นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายถึงสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้มาทั้งหมดในการอ่านเรื่องสั้นเรื่อง “ปมในใจ” เพื่อตรวจสอบคำตอบอีกครั้งหนึ่ง

4.4.2 นักเรียนช่วยกันจัดประเภทของข้อมูล และหาความสัมพันธ์ของข้อมูล

4.4.3 เมื่อนักเรียนจัดประเภทของข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ให้เขียนแผนผังความคิด และเขียนสรุปใจความสำคัญลงในงาน KWL -- PLUS

4.4.4 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากการอ่านเรื่องสั้น

(ชั่วโมง 3)

4.4.5 นักเรียนศึกษาเรื่องสั้น “พระคุณที่สาม” แล้วดำเนินการตามขั้นตอน KWL

– PLUS

4.4.6 นักเรียนนำเสนอผลงานรายกลุ่ม

5. การประเมินผลการเรียนรู้

5.1 วิธีการประเมินผล

5.1.1 สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการเรียน

5.1.2 สังเกตพฤติกรรมในการเรียน การตอบคำถามในการสนทนาได้ตอบและการพูดอภิปรายเรื่องที่อ่าน การยอมรับฟังความคิดของผู้อื่น

5.1.3 ตรวจสอบผลงานการเขียนแผนผังความคิด

5.1.4 ตรวจสอบผลงานการเขียนสรุปใจความสำคัญ

6. สื่อการเรียนรู้

6.1 ใบงาน KWL – PLUS

6.2 ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้น”

6.3 เรื่องสั้นเรื่อง “ปมในใจ”

6.4 เรื่องสั้นเรื่อง “พระคุณที่สาม”

6.5 ตัวอย่างหนังสือเรื่องสั้น

ใบความรู้ที่ 6

เรื่อง “ การอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้น ”

การอ่านจับใจความเรื่องสั้นให้ได้ถูกต้องแม่นยำอย่างรวดเร็ว นับเป็นเรื่องยากพอสมควร เพราะเป็นงานเขียนที่มุ่งให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน จึงมักมีโครงเรื่องที่ซับซ้อนและไม่นิยมบอกเรื่องหรือแนวคิดสำคัญอย่างตรงไปตรงมา ผู้อ่านจึงควรใช้แนวทางพิจารณาดังนี้

1. ชื่อเรื่อง นับเป็นจุดชี้แนะหัวใจของเรื่องไว้เป็นอันดับแรก เรื่องสั้นบางเรื่องตั้งชื่อให้เห็นแก่นเรื่องหรือใจความสำคัญได้ชัดเจนแต่บางเรื่องก็ยากต่อการตีความ จึงควรพิจารณาจากส่วนอื่นประกอบด้วย
2. แก่นเรื่อง ผู้อ่านควรพิจารณาจากข้อขัดแย้งของเรื่องแล้วคิดตามว่าข้อขัดแย้งนั้นมีการสิ้นสุดอย่างไรซึ่งส่วนใหญ่มักอยู่ตอนท้าย ๆ ใกล้จบเรื่อง จะทำให้มองเห็นแก่นเรื่องได้ทันที หลังจากนั้นพยายามสรุปสาระสำคัญ โดยการตอบคำถามให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม ซึ่งนอกจากจะแสดงว่าผู้อ่านจับใจความของเรื่องได้แล้ว ยังจะเป็นจุดชี้ให้เห็นแก่นเรื่องหรือใจความสำคัญได้ง่ายด้วย
3. ภูมิหลัง แม้เรื่องสั้นจะเป็นเรื่องสมมุติแต่นิยมที่จะสร้างเรื่องให้ดูสมจริงมากที่สุดการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและเหตุการณ์ในเรื่อง จะช่วยให้จับใจความได้ง่ายยิ่งขึ้น
4. น้ำเสียงหรือหางเสียงของผู้แต่ง การจับน้ำเสียงหรือหางเสียงของผู้แต่งให้ได้จะช่วยจับใจความสำคัญของเรื่องได้แม่นยำ
5. การอ่านที่มุ่งจับใจความสำคัญ เพียงเพื่อตอบคำถามใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรและทำไม จึงอาจไม่ได้รสชาติและคุณค่าของค่าของบันเทิงคดีอย่างเพียงพอ ดังนั้นควรจับใจความย่อหรือใจความประกอบเพื่อเก็บรายละเอียดของเรื่องไปพร้อมกัน

ที่มา : แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ . กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น,

หน้า 130-131

เนื้อหาเรื่องสั้น

ปมในใจ

ตองกับตั้ม เด็กหญิงสองคนเรียนหนังสือห้องเดียวกัน ซึ่งที่หนึ่งที่สองคู่ก็กันมาตั้งแต่ชั้นประถม แต่ทำไมใคร ๆ ถึงชื่นชมตองมากกว่าเพียงเพราะตองหน้าตาน่ารักเหมือนตุ๊กตา ไว้ผมหน้าม้า ถักเปียคู่มาโรงเรียนทุกวัน ดวงตากลมโต ริมฝีปากสีแดง และแก้มสีชมพู ยามยิ้มยิ่งน่ารัก ทุกสิ่งที่เป็นตองดูดีงามน่าชื่นชมไปหมด

ครูประจำชั้นชื่นชมตองต่อหน้านักเรียนทั้งชั้นบ่อย ๆ ว่าตองนั้นทั้งสวย ทั้งเก่ง ยังดกย้า ความริยา ความชื่นชมน้อยใจให้กับตั้ม

เมื่อโรงเรียนมีงานหรือกิจกรรมพิเศษ เช่น ถือนพานวันไหว้ครู หรือกีฬาระหว่างโรงเรียน ตองมักได้รับเลือกให้เป็นผู้ถือพานำหน้าขบวนนักกีฬา ได้แต่งตัวสวย ๆ ในขณะที่ตั้มเดินก้มหน้าหลบอยู่ในแถว เป็นแค่ตัวประกอบ ขณะที่ตองเป็นนางเอกที่ใคร ๆ ก็สนใจปรบมือให้

มันไม่ใช่ความผิดของตั้มที่เกิดมาเป็นคนจี๋เห่ คาคี๋ จมูกแบน ตัวเตี้ยล่ำ น่าเสียงแหบห้าว ฟังดูไม่หวานใสไพเราะเหมือนน้ำเสียงของตอง

ตั้มแน่ใจว่าไม่ได้เรียนเก่งน้อยไปกว่าตอง รวมทั้งความสามารถพิเศษด้านอื่น ๆ แต่มันช่างไม่ยุติธรรม เพียงเพราะว่าตั้มเกิดมามีหน้าตาจี๋เห่กว่าตอง

ไม่เคยมีคำชมจากครูประจำชั้น อย่างดีก็แค่รอยยิ้มเล็กน้อย ยามที่ตั้มสอบได้ที่หนึ่งแล้ว ตองสอบได้ที่สอง แล่ครูยังทำให้เธอน้อยใจ เมื่อพูดกับตองว่าคราวหน้าให้ตั้งใจแก้ตัวใหม่ ครูเป็นกำลังใจให้หนูเสมอนะ

หนที่ตั้มแพ้ ครูไม่ได้พูดให้กำลังใจอย่างนี้ มีแต่หันไปยิ้มกับตอง แล้วบอกว่าครูดีใจด้วย ให้ตั้งใจเรียนต่อไป หนูต้องมีอนาคตที่ดีแน่เลย เพราะหนูทั้งสวยทั้งเก่ง

ทำไมครูไม่คิดบ้างว่าตั้มก็ต้องการคำชม ต้องการกำลังใจจากครูเหมือนกัน บางครั้งในยามคำคั้น ตั้มนอนน้ำตาไหลพรากอยู่คนเดียว น้อยใจในความอภัพที่เกิดมาเป็นอย่างนี้

วันคืนผ่านไป ตั้มยังบ่นพาะความอิจฉาริษยาในตัวเอง แต่ในเมื่อไม่สามารถสวยเท่าตองได้ ตั้มก็ยังมูมานะ ต้องเอาชนะตองให้ได้ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

ไม่มีอะไรดีไปกว่าการเรียน ตั้มวาดหวังไว้ว่าต้องเรียนให้เก่งกว่ามีอนาคตที่ดีกว่าตองให้ได้ ตั้มจบมัธยมต้นด้วยการสอบได้ที่หนึ่ง ได้เกียรติบัตรเรียนดีมาติดฝาบ้าน ส่วนตองได้ที่สองจากโรงเรียนบ้านนอกตั้มมุ่งมั่นสอบเข้าโรงเรียนที่กรุงเทพฯ โรงเรียนใหม่มีคุณภาพอันดับต้นๆ ของกรุงเทพฯ เป็นแหล่งรวมเด็กหัวกะทิ ภาพและประวัติของตั้มติดเด่นอยู่ที่บอร์ดของโรงเรียนเก่า เป็นความภูมิใจของโรงเรียน พร้อมกับเสียงชื่นชมที่ตั้มได้รับยามเรียนอยู่ที่นั่น

จบมัธยมปลาย คัมเอนทรานซ์เข้าคณะที่อยากเรียน คัมเรียนหนังสือด้วยความสุข มีเพื่อนใหม่ มีกิจกรรมมากมายคัมจบปริญญาตรีด้วยคะแนนเกียรตินิยม อีกครั้งที่ภาพและประวัติของคัมได้ติดบอร์ดที่โรงเรียนเก่า

หลายปีผ่านไป คัมยังติดตามข่าวคราวของตองเสมอ คองสอบเข้าเรียนวิทยาลัยครู และจบออกมาเป็นครูสอนเด็ก ๆ ที่โรงเรียนเดิม คัมเลิกจินตนาการแล้ว และเลิกน้อยใจครู มันเป็นเรื่องธรรมดาๆ เมื่อถูกเปรียบเทียบ

เดี๋ยวนี้คัมเรียนจบปริญญาโท เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยมีชื่อ คัมพิสูจน์ตนเองว่าถึงไม่สวยแต่ใคร ๆ ก็ยอมรับในความสามารถและคุณค่า

คัมขอบคุณปมในใจครั้งนั้นที่ทำให้มีวันนี้ และคัมตั้งใจจะเป็นครูที่ดี มีความยุติธรรมกับเด็กทุกคนเสมอหน้ากัน

ที่มา : วารสารเล่มโปรด. อรสม สุทธิสาคร. มีนาคม 2546 , หน้า 44-45.

พระคุณที่สาม

โดย “กฤตย์”

“แม่พิมพ์ของชาติ” คำพูดมีนัยยะหมายถึง “ครู” ผู้ที่มีหน้าที่อบรม สั่งสอนเหล่าศิษย์ให้มี ความรู้ ความสามารถ เพียบพร้อมไปด้วยจริยธรรม และคุณธรรม เพื่อประโยชน์ในการสรรค์สร้าง สังคม และประเทศชาติต่อไป แต่ในปัจจุบันวิชาชีพครู ได้ถูกลดความสำคัญลง อันเนื่องมาจากการ มุ่งเน้นผลิตบุคลากรสาขาอื่นๆ อาทิ วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ แพทย์ เกษกร โดยมองข้ามการคงไว้ ซึ่งบทบาทและความสำคัญของวิชาชีพครูเช่นแต่เดิม หากสิ่งนี้ยังคงไม่ได้รับการเหลียวแลจากทุกๆ หน่วยในสังคม สักวันหนึ่งสังคมและประเทศชาติคงเสื่อมโทรมลง เพราะว่าเราขาด “แม่พิมพ์” ที่ดี และมีคุณภาพ มาหล่อหลอมลูกหลานของเรา ให้เติบโตกลายเป็นบุคลากรอันทรงคุณค่าของสังคม ต่อไป

ในวันนี้ “ครูอารีย์” ข้าราชการครูวัย 60 ปี ยังคงนั่งตรวจงานอยู่ในห้องแต่เพียงผู้เดียว เธอ หยิบสมุดเล่มแล้วเล่มเล่าที่วางเป็นชั้นสูงอยู่เบื้องหน้ามาอ่านอย่างตั้งใจ แก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ ด้วย ปากกาหมึกสีแดง แล้วปิดสมุดวางเป็นชั้นอย่างเรียบร้อย อายุและความชราของร่างกายคงไม่อาจ ลดทอนเอาความตั้งใจจริงของเธอไปได้

“ครูครับ ครูยังไม่กลับบ้านอีกหรือครับ นี่ก็เย็นมากแล้วนะครับ”

เธอค่อยๆ เงยหน้าขึ้นมองคู่ต้นเสียง แล้วยิ้มอย่างเอ็นดู พลังตอบไปว่า “ยังหรอก ไว้ตรวจ งานเสร็จแล้วค่อยกลับ แล้วเธอละ ยังไม่กลับบ้านอีกหรือ กิดติศักดิ์”

“กำลังจะกลับครับ พอดีเพิ่งซ้อมบอลเสร็จครับ จันทน์ผมขอตัวก่อนนะครับ สวัสดีครับ” เด็กหนุ่มอายุราว 14 ปี คอบ พร้อมกระพุ่มมือไหว้ด้วยท่าทางอ่อนน้อม แล้วเดินออกไปจากหน้าห้อง นั้น กิดติศักดิ์เคยเป็นนักเรียนประจำชั้นของครูอารีย์เมื่อปีที่แล้ว ชีวิตของเขาไม่ได้สุขสบายเหมือน เพื่อนๆ คนอื่น พ่อแม่แยกทางกันตั้งแต่เขาอายุได้ 2 ขวบเศษ ทั้งภาระไว้ให้ผู้เป็นยายต้องรับผิดชอบ ทุกๆ วันเขาจะหาเงินมาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องของทั้งตัวเองและยายที่แก่ชรา ลำพังแค่การกินอยู่ก็ ผิดเคืองมาก แต่เขาเองก็ยังมีความมานะที่จะไฝหาความรู้ พยายามส่งเสียตัวเองเล่าเรียนมาเรื่อยๆ จน เมื่อมาพบกับครูอารีย์เธอได้ให้การสนับสนุนเขาให้รับทุนการศึกษาตลอดจนกว่าจะเรียนจบ ทำให้ ชีวิตที่เคยลำบากของเขามีความสุขสบายขึ้น นอกจากกิดติศักดิ์แล้ว นักเรียนที่มีปัญหาอีกหลายคน หลายรุ่นที่ผ่านมามีต่างได้รับการจุนเจือ และแก้ไขปัญหามาจากครูอารีย์ทั้งสิ้น ดังนั้น สำหรับพวกเขา แล้วครูอารีย์จึงเปรียบเสมือนแม่คนที่สองของชีวิต

ครูอารีย์รับราชการครูมาเกือบ 40 ปีแล้ว เริ่มตั้งแต่โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนเล็กๆ มีอาคารไม้ 2 ชั้น เพียงหลังเดียว เด็กนักเรียนก็มีเพียง 50 กว่าคนเท่านั้น จนถึงทุกวันนี้ โรงเรียนแห่งนี้ได้เปลี่ยนไปเป็นโรงเรียนมัธยมประจำจังหวัด มีนักเรียนกว่า 2,000 คน อาคารเรียน ไม้ถูกแทนที่ด้วยตึกสูง 4 ชั้นหลายหลัง อุปกรณ์การเรียนการสอน ได้รับการพัฒนามาเรื่อยๆ จนมีทุกสิ่งทุกอย่างครบครัน แม้ว่าภาพลักษณ์ภายนอกของโรงเรียนจะมีการเปลี่ยนแปลงมาน้อยเพียงใด แต่ครูอารีย์ก็ยังตั้งใจสอน ลูกศิษย์ของเธอไม่เปลี่ยนแปลง ทุกวันเธอจะมาโรงเรียนแต่เช้า เข้าสอนทุกชั่วโมง ฝึกวิชา พัฒนาความรู้ของตัวเองให้ทันความเปลี่ยนแปลง กระแสโลกตลอดเวลา และกว่าจะกลับบ้านก็เย็นย่ำเต็มที แต่หลังจากพຽນนี้แล้ว กิจกรรมที่เธอเคยปฏิบัติมาตลอด 40 ปี จะจบสิ้นลง เธอจะได้กลับไปใช้ชีวิตบนปลายของเธอกับลูกๆ หลานๆ ของเธออย่างมีความสุข

รุ่งขึ้น ครูอารีย์ยังคงนั่งสามล้อถีบเข้ามาในโรงเรียนเหมือนทุกวัน แต่สำหรับเธอแล้ว วันนี้คงเป็นวันที่มีคุณค่าแก่การจดจำมากที่สุดวันหนึ่งในชีวิตของเธอ แลคงเป็นวันที่ครูอารีย์เสียใจมากที่สุดวันหนึ่งเช่นกัน สายตาของเธอค่อยๆ กว้างมองสิ่งต่างๆ ในโรงเรียนแห่งนี้ สถานที่ที่เธอใช้ชีวิตกว่าครึ่งก่อนชีวิตผูกพันอยู่ สถานที่ที่เธอได้ปฏิบัติหน้าที่ความเป็นครูอย่างเต็มที่ และเป็นสถานที่ที่ครูอารีย์รักมากที่สุด เธอมองทุกอย่างเข้าไปจ๋ามารวกลับจะเก็บเอาภาพทุกส่วนทุกอนุมาไว้ในห้วงทรงจำอันมีค่าของเธอ ทุกๆ เช้า ที่สนามฟุตบอลจะมีนักเรียน ทั้งมัธยมต้นและปลาย รวมกลุ่มกันเล่นฟุตบอลอยู่ข้างกึ่งนั่งคุยหยอกล้อกันที่มันนั่งตามได้ดั้น ไม้ที่มีอยู่มากมายในโรงเรียน บ้างก็นั่งทำการบ้านที่จะต้องส่งในวันนี้ ครูอารีย์คงไม่อาจลืมเลือนที่จะเก็บเอาสิ่งที่เธอพบเห็นมาตลอดนี้ไว้ในเศษเสี้ยวความทรงจำของเธอ แม้ว่าจะเป็นเศษเสี้ยวหากแต่จะเป็นส่วนที่ส่องสว่างอยู่ในใจของครูอารีย์ตลอดไปเช่นกัน

“ครูรับ สวัสดีครับ” นักเรียนที่เธอเดินผ่านยกมือไหว้เธออย่างนอบน้อม นักเรียนพวกนี้เธอเคยสอนพวกเขามานานแล้ว แม้วันนี้พวกเขาจะเติบโตขึ้น แต่เขาก็กังคงให้ความเคารพเธอเหมือนเดิม นอกจากนักเรียนที่ยังเรียนอยู่แล้ว ศิษย์เก่าที่จบไปบ้างเป็นนายตำรวจใหญ่ บ้างเป็นหมอ บ้างเป็น นักธุรกิจใหญ่โตต่างก็ยังคงเคารพเธอเหมือนสมัยที่เธอเคยสอนพวกเขามา

“ครูรับ สวัสดีรับมาแต่เช้าเชียวนะครับ” กิตติศักดิ์เดินยกมือไหว้เข้ามาทักทายเธอ

“เธอก็เหมือนกันนะ แล้ววันนี้ไม่ไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนๆ เหมอ” ครูอารีย์ถาม พลากรรับไหว้ สายตาที่เธอมองนักเรียนเป็นสายตาของความเอ็นดู ความรัก และความปรารถนาดีเสมอ

“ผมทำการบ้านไม่ได้ครับ เลยมาทำที่โรงเรียนตอนเช้า”

“มีอะไรไม่เข้าใจก็มาถามครูได้นะ”

“ครับ ขอบพระคุณมากครับ” กิตติศักดิ์กล่าวขอบคุณแล้วเดินกลับเข้าห้องเรียนของเขา ครู

อารีย์เองก็เดินตรงไปยังห้องพักครู ห้องที่เธอใช้ทำงานในช่วงที่เธอไม่มีชั่วโมงสอน

ชีวิตครูตลอดเวลา 40 ปี ของครูอารีย์ เธอทุ่มเทให้กับการศึกษาอย่างเต็มที่ นักเรียนที่สงสัยในบทเรียนสามารถมาถามเธอได้เสมอ แทบเรียกได้ว่าทุกที่ และทุกเวลา เธอมีแบบฉบับการสอน การอธิบาย ที่เป็นของตัวเอง เธอมักยกตัวอย่างเรื่องง่ายๆ ที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวันมาใช้ อธิบายเนื้อหาที่นักเรียนมักไม่เข้าใจ ซึ่งวิธีการของเธอนั้นช่วยให้นักเรียนเข้าใจและเห็นภาพจนได้ ดีกว่าการให้ท่องจำ การสอนของเธอเป็นการสอนให้เกิดกระบวนการคิดตลอดเวลา เธอมักพูดเสมอว่าการท่องเนื้อหาในตำรา ย่อมมีโอกาที่จะลืม แต่ถ้าเป็นการใช้ความเข้าใจแล้ว จะไม่มีโอกาสลืมเลย ยิ่งได้นำไปใช้ในชีวิตรประจำวันแล้วยิ่งฝังแน่นเข้าไปในสมองยิ่งขึ้น ครูอารีย์จึงสอนให้นักเรียนเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งต่างจากครูท่านอื่นๆ บางท่าน เมื่อครูอารีย์เดินมาถึงห้องพักครู ทุกวันทีเธอจะพบเห็นก็คือ ภาพที่ครูสาวๆ บางท่าน นั่งจับกลุ่มคุยเรื่องละคร โทรทัศน์ ขยายเครื่องสำอาง เครื่องครัว ของใช้จำเป็นที่สรรหามาขายกันได้ บ้างก็นั่งอวดเครื่องเพชรเครื่องทองที่ตนเองสวมใส่มา ครูที่โรงเรียนแห่งนี้มีจำนวนไม่น้อยที่ต้องหารายได้เสริม เพราะมีรายจ่ายมากเกินไปกว่าเงินประจำเดือนที่ได้รับจากทางราชการ สาเหตุหลักก็คงนับได้ 2 ข้อ ข้อแรกก็คงเป็นเงินเดือนของข้าราชการครูนั้นค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ส่วนข้อที่สองก็คงเป็นที่ตัวครูพวกนั้นเอง ที่ใช้เงินกันฟุ่มเฟือย มีรถมอเตอร์ไซด์ ก็อยากมีรถยนต์ มีรถยนต์แล้วก็อยากมีบ้าน เห็นคนอื่นมีบ้านราคา 10 ล้าน ก็อยากมีบ้าง จนต้องไปกู้หนี้ยืมสินจนมีหนี้สินล้นพ้นตัว

ทุกวันนี้ ครูอารีย์เห็นครูรุ่นหลังๆ แล้ว ทำให้รู้สึกเป็นห่วงอนาคตของการศึกษายิ่งนัก แต่ก่อนคนที่จะมาเป็นครูต้องสอบแข่งขันกันหลายชั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่คิดจะเรียนครู ก็ต้องคัดเลือกคนที่เรียนเก่งที่สุด เมื่อเรียนจบก็ต้องสอบบรรจุเข้ารับราชการ ถึงจะมาเป็นครูได้ พอเริ่มรับราชการ ทั้งพ่อแม่ ญาติเครือต่างก็ถือคติใจที่ถูกหลานได้เป็นครู เพราะเป็นอาชีพที่ทรงเกียรติ เชิดหน้าชูตาวงศ์ตระกูล แต่สมัยนี้ถ้าถูกหลานใครสักคนบอกกับพ่อแม่ว่าอยากเป็นครู คงเป็นสิ่งที่ทำให้พ่อแม่รู้สึกผิดหวัง ค่านิยมในสมัยนี้มองว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทำรายได้ได้ไม่ดีนัก เชิดหน้าชูตาวงศ์ตระกูลไม่ได้ไม่เท่าเทียมกับอาชีพอื่น คนที่คิดจะเป็นครูส่วนใหญ่จึงมักจะเป็นคนที่สอบเอ็นทรานส์เข้าคณะอื่นไม่สำเร็จ หรือไม่ก็เลือกเรียนครูเป็นอันดับท้ายๆ เพื่อว่าจะสอบเข้าคณะอื่นไม่คิดก็จะได้มีที่เรียน

เมื่อคนเหล่านี้จบมาทำงาน ก็เชื่อว่าภาคภูมิใจกับการเป็นครูของตนเองมากเท่าใดนัก เมื่อมีคนมาเรียกพวกเขาว่า “ครู” พวกเขา ก็จะแสดงสีหน้าไม่พอใจ เขาเหล่านั้นต้องการให้คนทั่วไปเรียกเขาว่า “อาจารย์” มากกว่า คำสองคำที่มีความหมายลึกซึ้งนี้ พวกเขาเข้าใจมันอย่างดีหรือเปล่า หรือเพียงแต่ต้องการเรียกขานให้ดูโก้เก๋เท่านั้นเอง แต่สำหรับครูอารีย์แล้ว เธอภูมิใจที่จะให้

นักเรียนและคนทั่วไปเรียกเธอว่า “ครู” ครูอารีย์เข้ามานั่งเตรียมการสอนในห้องทำงานท่ามกลางครุรุ่นใหม่ท่านอื่นๆ เธอนั่งทำงานสักพักก็ใกล้เวลาเข้าแถวเคารพธงชาติแล้ว นักเรียนเริ่มทยอยออกไปที่สนาม อีกไม่นาน ครูอารีย์ก็ต้องลงไปเข้าแถวเหมือนกัน กิจกรรมหนึ่งที่ครูอารีย์มิได้ขาด ก็คือ การไปร่วมเข้าแถวเคารพธงชาติกับนักเรียน เธอมองว่านี่เป็นหน้าที่ที่เธอต้องรับผิดชอบเช่นเดียวกับการสอน หนังสือ เพราะเมื่อเธอได้ไปร่วมกิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติกับนักเรียน เธอก็จะช่วยดูแลความเรียบร้อยและรับทราบเรื่องราวต่างๆ ที่จะมีการประกาศหลังเคารพธงชาติ และสวดมนต์แล้ว ครูหลายท่านไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมนี้ อ้างเหตุผลว่าไม่อยากตากแดดและการเข้าแถวเคารพธงชาติเป็นเรื่องของนักเรียน พวกเขาไม่จำเป็นต้องไปร่วมก็ได้

หลังจากเคารพธงชาติแล้ว ปกติถ้ามีชั่วโมงสอน ครูอารีย์ก็จะเข้าสอนไม่เคยขาด แต่ถ้าเธอว่างเธอก็มักจะเตรียมการสอนอยู่ในห้องพัก หรืออาจจะไปค้นคว้าหาองค์ความรู้ใหม่จากหนังสือในห้องสมุด ทุกวันนี้โลกมีการพัฒนาไม่หยุดนิ่ง เนื้อหาในตำราที่หลักสูตรกำหนดแค่เพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอให้นักเรียนได้เรียนรู้ ครูอารีย์จึงต้องเป็นผู้รวบรวมเอาความรู้เหล่านั้นมาบอกมาเล่าให้นักเรียนได้รู้เอาไว้

เวลาผ่านไป ตอนนี้ก็เกือบเที่ยงแล้ว ครูอารีย์ก็กลับไปห้องพัก ทุกวันเธอจะเตรียมอาหารกลางวันมาจากบ้าน วันนี้ก็เช่นเคย ข้าว 1 ถ้วย กับข้าว 2 อย่าง ก็เพียงพอสำหรับการดำรงชีพของเธอในหนึ่งมื้อแล้ว ครูท่านอื่นอาจจะออกไปหาอาหารกลางวันข้างนอกรับประทานกัน บางท่านออกไปนาน กว่าที่จะกลับก็กลับมาสอนชั่วโมงบ่ายไม่ทัน นักเรียนต้องนั่งรอ 10 นาทีบ้าง 20 นาทีบ้าง บางทีถึงขั้นต้องงดชั่วโมงนั้น เพราะครูผู้สอนกลับมาไม่ทันเวลา

“ครูครับ ขออนุญาตครับ” กิตติศักดิ์และเพื่อนๆ กลุ่มหนึ่งยืนอยู่หน้าห้องพักครู นักเรียนที่ผ่านการสอนจากครูอารีย์จะมีมารยาทดีกันทุกคน เพราะนอกจากเธอจะสอนเนื้อหาวิชาในตำราแล้ว จรรยาบรรณนอกตำราก็เป็นสิ่งที่เธอพร่ำสอนนักเรียนของเธอเสมอมิได้ห่าง เหมือนคำที่บอกว่า

ก้านบัวบอกเล็กต้น	ชลธาร
มรรยาทล่อส้นดาน	ชาติเชื้อ
-----	-----
-----	-----

• “เชิญค่ะ มีธุระอะไรกับใครคะ”

“พวกเราเอาของมาให้ครูครับ” กิตติศักดิ์แกนนำกลุ่มเพื่อนๆ เดินเข้ามาในห้อง ในมือมีพวงมาลัยดอกมะลิ 1 พวง พวกเขาคุกเข่าลง เด็กชายวางมาลัยบนตักของครูอารีย์

“แค่ครูของพวกเราครับ”

ครูอารีย์ไม่สามารถพูดอะไรกับเด็กๆ กลุ่มนี้ได้ ความดันดันใจเอ่อล้นออกมาทางดวงตาคาแห่งความปิติโหลรินออกมาไม่ขาดสาย เธอรับพวงมาลัยจากเด็กหนุ่ม มืออีกข้างลูบศีรษะพวกเขา เด็กคนอื่นต่างเข้ามากราบที่ตักของเธอทีละคน ซึ่งแต่ละคนล้วนเป็นนักเรียนที่เธออบรมสั่งสอนมาทั้งสิ้น

หนึ่งชีวิตของความเป็นครูที่ไม่เคยหวังผลตอบแทนแม้แต่เล็กน้อยนิคจากเหล่าศิษย์ และหนึ่งชีวิตที่พรั่งพร้อมด้วยความรู้มาตลอด วันนี้หนึ่งชีวิตนั้นได้รับการตอบแทนที่คุ้มค่าเกินบรรยายเป็นคำพูดใดๆ ความอึดอึดเข้าซึบโลมหล่อเลี้ยงหัวใจของความเป็นครูให้เบิกบานสดใสอย่างฉับพลัน

กิตติศักดิ์และเพื่อนๆ ยังนั่งอยู่อย่างเดิม ครูอารีย์มองหน้าเด็กเหล่านี้ทีละหน้า เธอกล่าวขอบคุณนักเรียนเหล่านี้ด้วยน้ำเสียงแผ่วเบา แต่เสียงนี้ก็เป็นเสียงที่เสนาะไพเราะใต้อาذانของผู้ที่ได้ยิน

“ขอบใจมากนะคะ พ่ungsี้ครูก็ไม่ได้มาสอนที่นี่อีกแล้ว ขอให้พวกเธอตั้งใจเรียนกันให้มากนะ พยายามใฝ่หาความรู้ให้ได้ขาดหวังว่าพวกเธอจะมีอนาคตที่ดีๆ กันทุกคน

“ขอบคุณครับ” เด็กๆ กล่าวขอบคุณในคำอวยพรของครูอารีย์ บางคนก็ขอตัวออกไป แต่ก็ยังมีอีกส่วนที่ยังอยู่คุยกับเธอ

“ครูครับ ผมจะสอบเข้าเรียนครูนะครับ แล้วเมื่อเรียนจบผมก็จะมาทำงานที่นี่ มาเป็นครูที่ดีเหมือนที่ครูเป็นครับ” กิตติศักดิ์เอ่ยขึ้นมา หน้าตามุ่งมั่น เขาจริงจังกับสิ่งที่พูดเป็นเครื่องรับประกันว่าเขาจะทำได้ดังที่เขาบอกเอาไว้

“เธอคะ คินะ ตั้งใจเรียนล่ะ ครูจะเอาใจช่วย” ครูอารีย์ตอบเด็กหนุ่มไป เธอภูมิใจที่ในชีวิตความเป็นครูของเธอได้แสดงบทบาทจนเด็กคนหนึ่งเชื่อถือ และยึดมั่นเป็นแบบอย่าง เธอเชื่อว่าสักวันเด็กหนุ่มคนนี้จะยอมเป็นครูที่ดีกว่าเธอได้แน่นอน

เสียงสัญญาณบอกเข้าเรียนดังขึ้น เด็กๆ ที่เหลือพากันขอตัวไปเข้าเรียนในชั่วโมงบ่าย ครูอารีย์เริ่มเก็บข้าวของของเธอกลับบ้าน อุปกรณ์เขียนหนังสือแต่ละชิ้นถูกเก็บเรียบร้อย โต๊ะทำงานที่เคยมีข้าวของมากมายวางอยู่อย่างเป็นระเบียบตอนนี้งเปล่าแล้ว ครูอารีย์มองโต๊ะตัวนี้ โต๊ะที่เธอนั่งทำงานมานาน โต๊ะที่เป็นเหมือนเพื่อนของเธอที่เธออยู่ด้วยแล้วสุขใจ หลังจากวันนี้ไปเธอจะไม่ได้มานั่งทำงานอยู่กับมันอีกแล้ว ความอาลัย อารมณ์ในหน้าที่ ในหัวใจที่สวมน้ำ เพื่อแสดงบทบาทของตนเอง เป็นหัวใจที่เธอแบกรับมายาวนาน วันนี้เธอจะถอดมันแล้ว และถอดมันอย่างถาวร รอวันมีคนมารับช่วงแสดงบทบาทให้สมอุดมการณ์ต่อไป รดสามล้อถีบพาร่างของครูอารีย์ออกจากโรงเรียนไปอย่างช้าๆ เสียงนักเรียนตะโกนโหวกเหวก ภาพเด็กนั่งกางเกงขาสั้น เสื้อเชิ้ตสีขาวจะตราตรึงในใจเธอตลอดไป

ชีวิตนี้อุทิศเพื่อการศึกษา เพื่อวิชาชีพ ชีวิตที่เป็นเสมือนพ่อแม่คนที่สองของเหล่าศิษย์ ชีวิตที่มีพระคุณอันจะลืมเลือนมิได้ พระคุณที่เรียกว่า “พระคุณที่สาม”

ที่มา : หญิงไทย , ฉ.2415 เข้าถึงได้จาก www.sakulthai.com

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ใบกิจกรรม

การเรียนรู้ด้วยวิธี KWL-PLUS

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....การอ่าน.....เรื่อง.....

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม 1.....(ประธานกลุ่ม)
 2.....(สมาชิก)
 3.....(สมาชิก)
 4.....(สมาชิก)
 5.....(เลขานุการ)

นักเรียนรู้อะไรมาบ้างแล้ว (K- What we know)	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
นักเรียนต้องการรู้อะไร (W- What we to know)	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
นักเรียนเกิดการเรียนรู้อะไร (L- What we have learned)	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

การเขียนแผนผังความคิด

เรื่อง.....

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

การเขียนสรุปใจความสำคัญ

1509.....

มหาวิทยาลัยบูรพา

urapha University

ภาคผนวก จ

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มควบคุม
(การสอนอ่านด้วยวิธีปกติ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 กลุ่มควบคุม
แผนการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านนิทาน
เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวนิน ยมหา ใช้สอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่สอดคล้อง คือ

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 1 สามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การอธิบาย การอุปมา และการสาธก สามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการอ่านและใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.1 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว รวดเร็ว เข้าใจวงศัพท์สำนวนโวหารที่ยากยิ่งขึ้น

1.2 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ แล้วจับใจความสำคัญ ตีความ และสรุปความได้อย่างมีเหตุผลและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

2.1.1 นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของนิทานที่อ่านได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

2.2.1 นักเรียนสามารถพุดอภิปรายนิทานที่อ่านได้

2.2.2 นักเรียนสามารถจัดประเภทข้อมูลที่อ่านได้

2.2.3 นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดจากนิทานที่อ่านได้

2.2.4 นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญจากนิทานที่อ่านได้

3. เนื้อหา

3.1 การอ่านจับใจความสำคัญของนิทาน

3.2 นิทานเรื่อง “เมื่ออากาศเป็นพิษ”

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมง 1)

4.1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์

4.1.1 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านนิทาน และซักถามเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านนิทานที่ผ่านมา มีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ เพราะเหตุผลใด และให้ยกตัวอย่างนิทานที่เคยอ่านมาแล้วสู่กันฟัง

4.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4.2 ขั้นสอน

4.2.1 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ ครูอธิบาย

4.2.2 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญนิทาน” จากนั้นนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปการอ่านจับใจความนิทาน โดยครูอธิบายเพิ่มเติม

4.2.3 ครูเล่านิทาน เรื่อง “นกเขนเค้ด้า” ให้นักเรียนฟังแล้วถามคำถามให้นักเรียนตอบในประเด็นเกี่ยวกับ ใคร อะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และทำไม แล้วบอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน

(ชั่วโมง 2)

4.2.4 นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “เมื่ออากาศเป็นพิษ” โดยให้นักเรียนอ่านผ่านในเวลา 5 นาที จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ว่าเกี่ยวกับอะไรบ้าง ช่วยกันวิเคราะห์ชื่อเรื่องว่ามีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องมากน้อยเพียงใด สรุปข้อคิดของนิทานเรื่องนี้ โดยการเขียนแผนผังความคิด และส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.2.5 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดนิทานเรื่อง “เมื่ออากาศเป็นพิษ”

4.2.6 ครูเฉลยแบบฝึกหัด

4.3 ขั้นสรุป

4.3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญของนิทานอีกครั้ง

4.3.2 นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทาน

5. การประเมินผลการเรียนรู้

5.1. วิธีการวัดผล

5.1.1 สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการเรียน

5.1.2 สังเกตพฤติกรรมในการเรียน การตอบคำถามในการสนทนาได้ตอบและการพูดอภิปรายเกี่ยวกับนิทานที่ได้เคยอ่านมา และการอ่านนิทานเรื่อง “เมื่ออากาศเป็นพิษ” ตลอดจน การเสนอความคิดเห็น และการทำกิจกรรม

5.1.3 ตรวจแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทาน

5.2. เครื่องมือวัด

5.2.1 แบบสังเกตการร่วมกิจกรรม

5.2.2 แบบฝึกหัดนิทานเรื่อง “เมื่ออากาศเป็นพิษ”

5.2.3 แบบทดสอบเรื่อง การอ่านเพื่อความเข้าใจนิทาน

5.3. เกณฑ์ในการวัด

ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญนิทาน”
3. นิทานเรื่อง “เมื่ออากาศเป็นพิษ”

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง “ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ ”

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มเป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

ใจความสำคัญของเรื่อง คือ ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด ข้อความอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความเท่านั้น ข้อความหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว นอกนั้นเป็นใจความรองซึ่งใจความสำคัญนี้สามารถเรียกได้หลายอย่าง เช่น ข้อคิดสำคัญของเรื่อง แก่นของเรื่อง หรือความคิดหลักของเรื่อง จะอย่างไรก็ตาม ใจความสำคัญคือสิ่งที่ เป็นสาระที่สำคัญที่สุดของเรื่อง

กลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรเริ่มต้นจากการอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้ได้แม่นยำเสียก่อน เพราะข้อความตอนหนึ่งหรือย่อหน้าหนึ่งแม้มีใจความหลายอย่าง แต่จะมีใจความสำคัญที่สุดในย่อหน้านั้นเพียงอย่างเดียว ถ้าเรื่องหนึ่งมีหลายย่อหน้า ย่อมแสดงว่าจะมีใจความสำคัญหลายประเด็น เมื่อนำประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกันแล้ว จะทำให้สามารถจับแก่นเรื่องหรือแนวคิดที่สำคัญที่สุดของเรื่องทั้งหมดได้ง่ายขึ้น

ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า หมายถึงข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นไว้ทั้งหมด ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ส่วนมากมักจะอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง โดยมีข้อสังเกตได้ดังนี้

1. ประโยคตอนต้นย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้ามากที่สุด เพราะผู้เขียนมักบอกประเด็นสำคัญไว้ก่อนแล้วขยายรายละเอียดเพื่อให้ชัดเจนขึ้นในภายหลัง ตัวอย่าง เช่น

คนไม่อ่านหนังสือ คือคนถอยหลังอยู่ในสังคม เพราะทุกวันนี้โลกเจริญขึ้นอย่างไม่หยุดย่อน มีเหตุการณ์ใหม่ ๆ ปรากฏสืบเนื่องกันอย่างไม่ขาดสาย ทุกคนที่หวังความก้าวหน้าจึงต้องตามเรื่องเหล่านี้ด้วยการอ่านอย่างมิหยุดยั้ง มิฉะนั้นเขาจะได้นามว่าเป็นผู้ถอยหลัง

ใจความสำคัญ : คนไม่อ่านหนังสือคือคนถอยหลังอยู่ในสังคม

2. ประโยคตอนท้ายย่อหน้า เป็นจุดที่บ่งชี้ความสำคัญมากรองลงมาจากประโยคตอนต้น ย่อหน้า โดยผู้เขียนจะบอกรายละเอียด หรือประเด็นย่อยมาก่อน แล้วสรุปด้วยประโยคที่เก็บ ประเด็นสำคัญไว้ภายหลัง ตัวอย่าง เช่น

บางคนอ่านหนังสือเพียงเฉพาะเรื่องราว คืออ่านแต่เรื่องในวงอาชีพของตนถ้าทำอย่างนั้นก็ นับว่ายังไม่ได้ผลเต็มที่เพราะขาดความรู้ในวงการทั่วไป ทางที่ดีเขาควรขยายขอบเขตการอ่านให้ กว้างขวางออกไปอีก

ใจความสำคัญ : ควรขยายขอบเขตการอ่านให้กว้างขวางออกไปอีก

3. ประโยคตอนกลางย่อหน้า เป็นจุดที่ค้นหาใจความสำคัญได้ยากขึ้น เพราะนักเรียนต้อง พิจารณาเปรียบเทียบให้ได้ว่า สารสำคัญที่สุดอยู่ที่ประโยคใด ตัวอย่าง เช่น

ขณะนี้ไม่ว่าท่านจะอยู่ ณ ที่ใด ที่ในบ้าน บนรถไฟ รถเมล์ ในห้องทำงาน บนสถานที่ ราชการหรือที่ใดก็ตาม ท่านจะต้องใช้สายตา “อ่าน” อยู่ตลอดเวลา ซึ่งแน่นอนจะต้องยกเว้นในกรณีที่ ท่านตาบอดเพราะท่านย่อมจะอ่านหนังสือในเล่มนี้ไม่ได้แน่นอนวันแต่จะมีใครอ่านให้ท่านฟัง

ใจความสำคัญ : ท่านจะต้องใช้สายตา “อ่าน” อยู่ตลอดเวลา

4. ไม่ปรากฏในประโยคใดอย่างชัดเจน อาจอยู่ในหลายประโยคหรืออยู่รวม ๆ ในย่อหน้า ซึ่งผู้อ่านจะต้องสรุปออกมาเอง นับเป็นการจับใจความสำคัญที่ยากกว่าอย่างอื่น อาจจะใช้วิธีการตั้ง คำถามแล้วตอบตัวเองให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นส่วน ที่เป็นประเด็นสำคัญ และส่วนที่เป็นประเด็นเสริม หรือการขยายความได้ง่ายขึ้น ตัวอย่าง เช่น

เรือลำนั้นแล่นผ่านบ้านเรือนที่คับคั่งในบริเวณอำเภอ แสงไฟฟ้าฉายออกมาจากโรงสีข้าง ลำน้ำกระทบเมล็ดฝืนที่สาดลงมามีรูสิ้นสุด และดูเหมือนมันจะทำด้วยน้ำมาก่อนไว้ พอเรือเริ่มผ่าน บ้านเรือนที่มีประปรายอยู่อำเภอสาละวินและสายฝืนก็กระหน่ำลงมาแรงขึ้นกว่าเก่าคนโดยสาร จำนวนมากที่นั่งหรือนอนอยู่ในเรือพากันขยับตัว เหลียวซ้ายแลขวามองดูหน้ากันอย่างไม่สบายใจ พอเรือแล่นต่อมาอีกจะเข้าหัวเลี้ยว ที่เรียกว่าคู้งสำเภากำลังแรงของพายุก็นำปะทะเข้ากลางลำ เสียง คนหวีดร้อง เสียงคนตะโกน เสียงเคาะร้องจ้ำจี้ด้วยความตกใจ ที่กำลังหลักก็ทะลึ่งตัวขึ้นสุดแรง ทุกคนถลันตัวเข้าไปใส่กราบที่มีไค้เอียงพัน ไค้นั้นเรือก็โคลงกลับมาอีกข้างหนึ่งด้วยกำลังถ่วงสุดเหวี่ยง ท่ามกลางเสียงที่ฟังไม่ได้ศัพท์และเสียงร่ำกระดังของนายท้าย ซึ่งดังสายกระดังด้วยความตกใจ ปราศจากสัญญาณใด ๆ และเรื่อนั้นก็คว่ำลงทันที เครื่องยนต์ในเรือคงเดินต่อไปอีกครู่หนึ่ง สัน สะท้านอย่างแรงแล้วก็หยุดเงียบ เหมือนกับหัวใจสัตว์ที่เต้นต่อสู้อย่างแรงเป็นครั้งสุดท้ายแล้วก็ต้อง หยุดลงเมื่อความตายมาถึงตัว

ใจความสำคัญ : เรือโดยสารถูกพายุแล้วคว่ำลง

การอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า นอกจากการค้นหาประโยคหรือข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าไว้ทั้งหมดแล้ว ยังอาจใช้กลวิธีการจับใจความสำคัญอย่างง่าย ๆ ด้วยการตัดประโยค หรือข้อความที่เป็นส่วนขยายหรือไม่จำเป็นในแต่ละย่อหน้าออกไปให้หมด ในที่สุดก็เหลือส่วนที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้าได้เช่นกัน ส่วนที่ควรตัดออกเช่น ส่วนขยายหรือรายละเอียดต่าง ๆ ข้อเปรียบเทียบต่าง ๆ ตัวอย่างประกอบ คำศัพท์สำนวนหรือโวหารที่ขกมวประกอบ ตัวเลข สถิติที่เป็นรายละเอียด คำถามและคำอธิบายของผู้เขียน ชื่อบุคคลที่ผู้เขียนอ้างอิงโดยไม่เน้นความสำคัญ เป็นต้น

หลักการอ่านใจความสำคัญ

1. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าด้วยเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
2. อ่านรายละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน และพยายามตั้งคำถามกับตนเองว่าเรื่องนี้ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม
3. อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นนอนถูกต้อง
4. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยภาษาของตนเอง

ที่มา: แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์, หน้า 26-32.

ใบความรู้ที่ 2

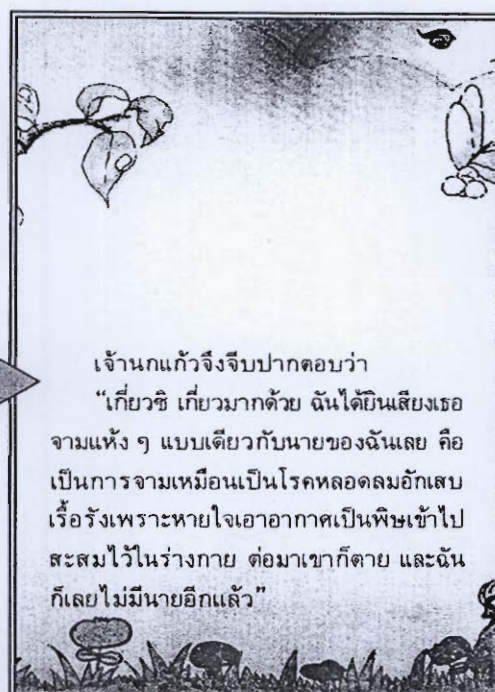
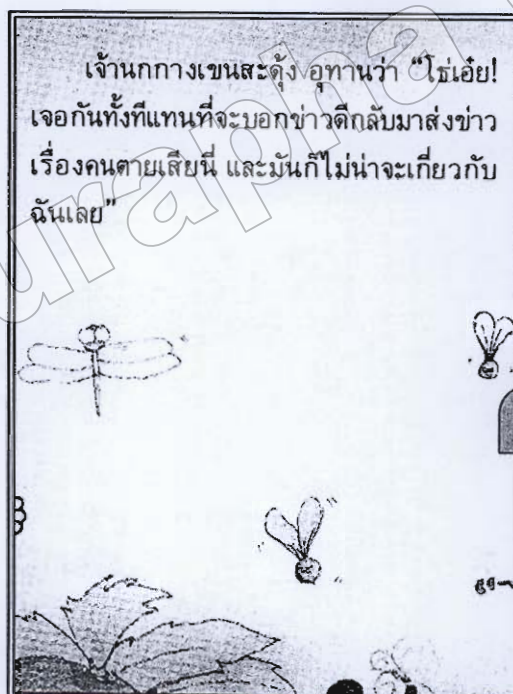
เรื่อง “ การอ่านจับใจความสำคัญนิทาน ”

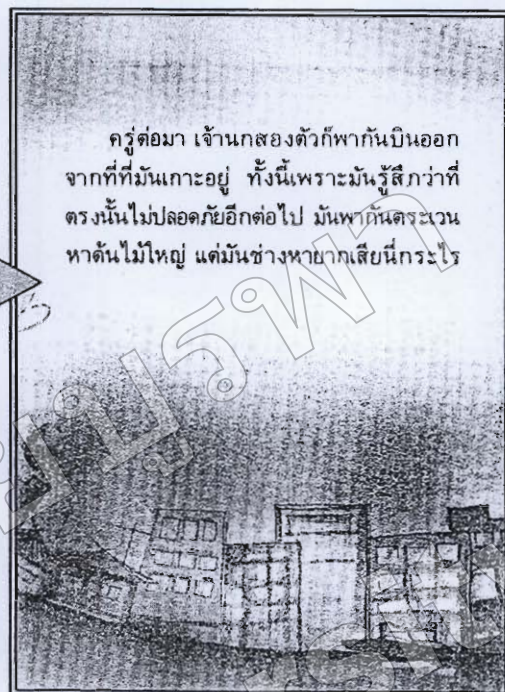
การอ่านจับใจความสำคัญนิทาน เป็นการอ่านจับใจความของเรื่องที่เป็นบันเทิงคดี โดยเนื้อเรื่องให้ความเพลิดเพลินในการอ่าน และที่สำคัญนิทานจะให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน ในการอ่านจับใจความสำคัญนิทาน ควรพิจารณาดังนี้

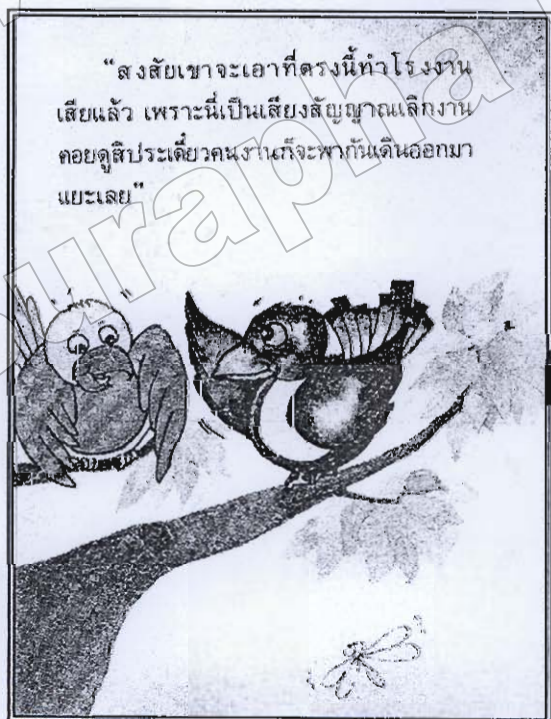
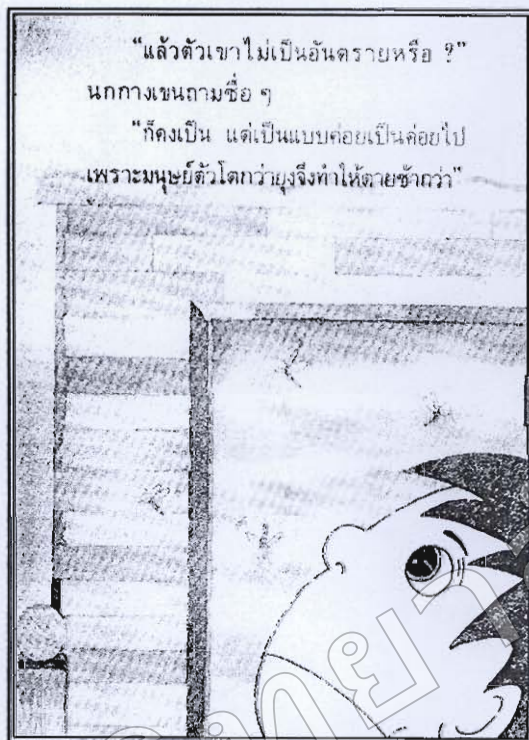
1. ชื่อเรื่อง การอ่านนิทานควรพิจารณาชื่อเรื่องเป็นอันดับแรก เนื่องจากชื่อเรื่องจะเป็นส่วนนำทางให้อ่านนิทานได้เข้าใจ เพราะชื่อเรื่องจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ทันที อีกทั้งชื่อเรื่องของนิทานจะยกตัวละครขึ้นมาตั้งชื่อเรื่อง ทำให้ทราบว่านิทานเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ดังนั้นผู้อ่านจึงควรพิจารณาและให้ความสำคัญกับชื่อเรื่องเป็นอันดับแรก

2. ข้อคิดของเรื่อง การอ่านนิทานทุกเรื่องข้อคิดเป็นส่วนสำคัญที่ผู้อ่านจะต้องพิจารณา เพราะจะทำให้มองเห็นแก่นของเรื่องได้ทันที หลังจากนั้นสรุปสาระสำคัญโดยตอบคำถามให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม ซึ่งนอกจากจะแสดงว่าผู้อ่านจับใจความของเรื่องได้แล้ว ยังจะเป็นจุดชี้้นำให้เห็นแก่นเรื่องหรือใจความสำคัญได้ง่ายด้วย เนื่องจากนิทานเป็นงานประเภtbันเทิงคดี หากตอบคำถามข้างต้นเพียงอย่างเดียวก็จะทำให้ขาดรสชาติและคุณค่าของนิทานอย่างเพียงพอ ดังนั้นควรจับใจความย่อหรือใจความประกอบเพื่อเก็บรายละเอียดของเรื่องไปพร้อมกัน

เนื้อหานิทาน เมื่ออากาศเป็นพิษ

“เราอยู่รวมกันมาก ๆ ในนาที่จะหาใจ
ออกได้ละนะ” นกนางเขนเขน

“ลองเข้าไปดูกันไหม ?” นกแก้วจาก
นกนางเขนจึงบินตามเพื่อนของมันเข้าไปใน
โรงทึบ ๆ ถ้าเป็นบ้านธรรมดาแล้วก็คงจะดู
กว้าง แต่การที่มีจักรอุตสาหกรรมตั้งอยู่
หลายตัวทำให้บริเวณนั้นดูคับแคบ มีกลิ่นอับ ๆ
และมืด เนื่องจากเจ้าของคงจะพยายามประ-
หยัดไฟเพื่อยลดต้นทุนการผลิต

“ออกไปข้างนอกดีกว่า” นกนางเขนชวน
“ที่นั่นมันอับเกินไป”

“เราไม่เคยอยู่ในที่แคบ ๆ อย่างนี้ละสิ”
นกแก้วว่า

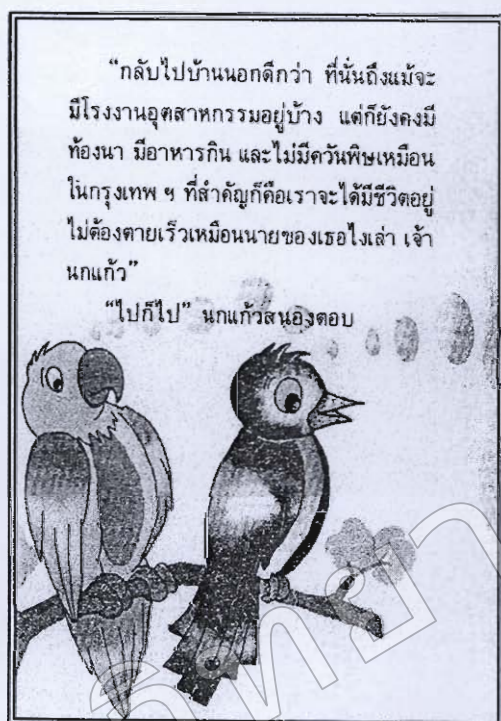

นกทั้งสองบินตามกันออกมาอย่างผู้
ที่ตัดสินใจออกแสวงหาที่อยู่ใหม่ นกแก้วเริ่มร้องขึ้น
ที่ลำคอของมันทั้งสองมองเห็นแนวสีดำที่มันเป็น
หรือ ขว้างจากท่อไอเสียพุ่งอยู่ในอากาศและมัน
หมอบลงบนหน้าหนาว แต่พิณและมันรีบเร่ง
กว่ามากทีเดียว

“ฉันไม่เคยอยู่ที่นี่เสียแล้ว” เสียงนก
นางเขน

“ใช่ ฉันก็เหมือนกัน” นกแก้วค่อยตาม
“แต่เราจะไปไหนกันดีล่ะ ?”

อรรษา โกมลกาญจน์. เมื่ออากาศเป็นพิษ. 2535.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 กลุ่มควบคุม
แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านข่าว
เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวนิตยา ยมมา ใช้สอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่สอดคล้อง คือ

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 1 สามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว เข้าใจวงศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การอธิบาย การอุปมา และการสาธก สามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการอ่านและใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- 1.1 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว รวดเร็ว เข้าใจวงศัพท์สำนวนโวหารที่ยากยิ่งขึ้น
- 1.2 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ แล้วจับใจความสำคัญ ดีความ และสรุปความได้อย่างมีเหตุผลและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

- 2.1.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการอ่านจับใจความสำคัญ
- 2.2.2 นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของข่าวที่อ่านได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

- 2.2.1 นักเรียนสามารถพุดอภิปรายข่าวที่อ่านได้
- 2.2.2 นักเรียนสามารถจัดประเภทข่าวที่อ่านได้
- 2.2.3 นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดจากข่าวที่อ่านได้
- 2.2.4 นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญจากข่าวที่อ่านได้

3. เนื้อหา

- 3.1 การอ่านจับใจความสำคัญของข่าว
- 3.2 บทอ่านข่าว “โครงการระบายน้ำสนามบินสุวรรณภูมิ” จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551 หน้า 9

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมง 1)

4.1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์

1.1 ครูซักถามนักเรียนว่าการอ่านหนังสือมีประโยชน์อย่างไร และนักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านประเภทใดบ้าง มีหลักการหรือวิธีการอ่านอย่างไร

1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4.2 ขั้นสอน

4.2.1 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3 เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญข่าว” จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปหลักการอ่านจับใจความสำคัญ และการอ่านจับใจความสำคัญของข่าว ครูสังเกตการทำกิจกรรมของนักเรียนและชี้แนะเพิ่มเติม

4.2.2 นักเรียนอ่านข่าว เรื่อง “โครงการระบายน้ำสนามบินสุวรรณภูมิ” แล้ววิเคราะห์แต่ละส่วนประกอบของข่าวว่าส่วนใดเป็นพาดหัวข่าว ความนำหรือบรรณานุกรม และเนื้อข่าว ครูซักถามเพื่อทดสอบความเข้าใจและชี้แนะเพิ่มเติม

(ชั่วโมง 2)

4.2.3 นักเรียนทำกิจกรรมจากการอ่านข่าว เรื่อง “โครงการระบายน้ำสนามบินสุวรรณภูมิ” โดยร่วมกันอภิปรายกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอ่านข่าว โดยการเขียนแผนผังความคิด และส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

4.3.1 ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการอ่านจับใจความสำคัญข่าว

4.3.2 นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจข่าว

5. การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

5.1 วิธีการวัดผล

5.1.1 สังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมกลุ่ม

5.1.2 สังเกตพฤติกรรมในการอ่าน การตอบคำถามในการสนทนาโต้ตอบและการพูดอภิปรายเรื่องที่อ่าน การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

5.1.3 ตรวจสอบแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจข่าว

5.2 เครื่องมือวัด

5.2.1 แบบสังเกตการร่วมกิจกรรม

5.2.2 แบบทดสอบเรื่อง การอ่านเพื่อความเข้าใจข่าว

5.3. เกณฑ์ในการวัด

ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

6. สื่อการเรียนรู้

6.1 ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญข่าว”

6.3 ข่าวจากหนังสือพิมพ์ เรื่อง “โครงการระบายน้ำสนามบินสุวรรณภูมิ”

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ใบความรู้ที่ 3

เรื่อง “ การอ่านจับใจความสำคัญข่าว ”

การรายงานข่าวโดยทั่วไปมุ่งเสนอสาระสำคัญอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้อ่านจับใจความได้รวดเร็วที่สุด โครงสร้างและรูปแบบของการเขียนข่าวจะมีส่วนชี้แนะการจับใจความให้ถูกต้องและรวดเร็วได้มาก แนวทางการอ่านจับใจความข่าวอย่างมีประสิทธิภาพจึงควรพิจารณาดังนี้

1. พาดหัวข่าว เป็นจุดบอกรายความสำคัญที่สุดของข่าวได้ชัดเจนและรวดเร็ว เพราะจะประมวลหัวใจของข่าวทั้งหมดมาเสนอไว้อย่างสั้น ๆ เป็นอันดับแรก หากได้ใจความสำคัญชัดเจนเพียงพอแก่ความต้องการแล้ว ไม่ต้องอ่านส่วนอีกก็ได้

2. ความนำหรือวรรคนำ เป็นส่วนต่อเนื่องจากพาดหัวข่าว ความนำหรือวรรคนำจะเป็นการสรุปใจความสำคัญของข่าวทั้งหมดไว้อย่างสั้น ๆ และชัดเจนที่สุด ฉะนั้นถ้ามีเวลาในการอ่านข่าวน้อยหรือไม่ต้องการรายละเอียดของข่าว เพียงการอ่านพาดหัวข่าวและความนำ หรือวรรคนำก็สามารถจับใจความสำคัญของข่าวได้แล้ว

3. เนื้อข่าว นับเป็นรายละเอียดที่ขยายใจความสำคัญของข่าวเท่านั้น แต่ถ้าต้องการเพียงใจความสำคัญของข่าวโดยไม่สนใจรายละเอียดมากนัก ไม่ต้องอ่านเนื้อข่าวเลยก็ได้ อย่างไรก็ตามในบางครั้งการพาดหัวข่าวและการเขียนความนำหรือวรรคนำมุ่งเรียกร้องความสนใจของผู้อ่านเกินไป จนทำให้ประเด็นข่าวเปลี่ยนไป หากได้ตรวจสอบจากเนื้อข่าวทั้งหมดอีกครั้งก็จะทำให้สามารถจับใจความข่าวได้แม่นยำขึ้น

ที่มา: แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น,

หน้า 66-67

เนื้อหาข่าว

เรื่อง “โครงการระบายน้ำสนามบินสุวรรณภูมิ”

โครงการระบายน้ำบริเวณสนามบินสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นโครงการสำคัญอีกโครงการหนึ่งที่กรมชลประทานได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2548 เดิมกำหนดที่จะก่อสร้างให้แล้วเสร็จในปี 2551 แต่เมื่อดำเนินการก่อสร้างจริงแล้วต้องประสบปัญหาต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะปัญหาดินทรุดตัว ปัญหาเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่ที่จะต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ปัญหาการเวนคืนที่ดินเป็นต้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงต้องใช้เวลาในการดำเนินการก่อสร้างเพิ่มขึ้น

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาถึงสาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหา จึงได้อนุมัติงบประมาณจาก 8,409 ล้านบาท เป็น 10,465 ล้านบาท และขยายระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จจากปี 2551 เป็น 2553 ตามที่กรมชลประทานเสนอ

นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยภายหลังจากเดินทางไปติดตามความคืบหน้าของการก่อสร้างโครงการระบายน้ำ บริเวณ ขณะนี้การก่อสร้างมีความคืบหน้ากว่า 66.34 % แล้ว เร็วกว่าแผนที่ตั้งไว้ 6.35 % คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2553 ตามแผนที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน ทั้งนี้เมื่อการก่อสร้างเสร็จจะสามารถระบายน้ำจากพื้นที่รอบๆ สนามบินลงสู่ทะเลได้ถึง 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที หรือวันละประมาณ 8.64 ล้านลูกบาศก์เมตร เพียงพอที่จะทำให้พื้นที่แอ่งกระทะรอบๆ สนามบินไม่ต้องประสบกับปัญหาน้ำท่วมอีกต่อไป

เป็นที่ทราบกันดีว่าที่ผ่านมา พื้นที่บริเวณสนามบินสุวรรณภูมิในอดีตนั้น มักจะประสบปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำ แม้ภายในบริเวณสนามบินจะมีการก่อสร้างระบบระบายน้ำไว้เรียบร้อยแล้วก็ตาม แต่พื้นที่โดยรอบก็จำเป็นต้องก่อสร้างระบบระบายน้ำที่มีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน เพราะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องเนื่อง

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การก่อสร้างเป็นไปอย่างรวดเร็วแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด รับทราบมาว่าทางกรมชลประทานจะแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนแรก ก่อสร้างระบบระบายน้ำมาตั้งแต่กิโลเมตรที่ 0-5 ซึ่งประกอบด้วย คลองระบายน้ำ อาคารและประตูระบายน้ำ ถนนเลียบริบคลอง ทางเชื่อมถนนเทพารักษ์และถนนบางนา – ตราด

ส่วนที่ 2 ก่อสร้างระบบระบายน้ำตั้งแต่กิโลเมตรที่ 6-10 ประกอบด้วยคลองระบายน้ำ อาคารและประตูระบายน้ำ ก่อสร้างระบบระบายน้ำตั้งแต่กิโลเมตรที่ 11-12 ประกอบด้วยคลองระบายน้ำ โรงสูบน้ำที่มีเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่ 4 เครื่อง สามารถระบายน้ำได้เครื่องละ 25 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที รวม 100 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที โดยจะสูบน้ำข้ามถนนสุขุมวิทเพื่อระบายน้ำสู่ทะเลให้เร็วที่สูง

นอกจากนี้ยังมีการติดตั้งระบบโทรมาตรเพื่อติดตามสถานการณ์น้ำหลากและการทำงานของเครื่องสูบน้ำที่ทันสมัย ด้วยระบบควบคุมระยะไกลซึ่งจะช่วยให้การบริหารจัดการน้ำในกลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างฝั่งตะวันออก และบริเวณโดยรอบสนามบินสุวรรณภูมิ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ กล่าวด้วยว่า คลองระบายดังกล่าวนอกจากจะใช้ระบายน้ำแล้วยังจะเป็นแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งอีกด้วย และบริเวณคันคลองจะทำการก่อสร้างถนนขนาด 2 ช่องทางจราจรทั้งสองฝั่ง พร้อมทั้งจะกันพื้นที่ไว้เพื่อขยายเป็น 4 ช่องทางจราจรในอนาคต ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาการจราจรติดขัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณสนามบินสุวรรณภูมิ และพื้นที่ด้านใต้ของจังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนบริเวณสองฝั่งคลองระบายน้ำของโครงการระบายน้ำบริเวณสนามบินสุวรรณภูมิ จะมีการหารือกับทางจังหวัดสมุทรปราการเพื่อผลักดันให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรและอาจจะสร้างเป็นหมู่บ้านวัฒนธรรม พร้อมทั้งพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือ ตามคลองชลประทานต่างๆ ซึ่งจะทำให้เป็นเมืองเวนิสตะวันออกอีกด้วย

ทางด้านนายธีระ วงศ์สมุทร อธิบดีกรมชลประทาน เปิดเผยว่า แม้งบประมาณในการก่อสร้างโครงการระบายน้ำบริเวณสนามบินสุวรรณภูมิจะลงทุนค่อนข้างสูงก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงความจำเป็นและผลประโยชน์ที่ได้รับแล้วถือว่าคุ้มค่า

เพราะนอกจากจะช่วยแก้ปัญหาน้ำท่วมที่สร้างความเสียหายในแต่ละปีเป็นมูลค่ามหาศาล ซึ่งจะให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงถึง 14.22 % แล้ว ก็ยังจะได้ผลประโยชน์ในด้านอื่นๆ อีกหลายรายการนับตั้งแต่การใช้เป็นถนนที่ช่วยแก้ปัญหาการจราจรติดขัดของพื้นที่ตลอดจนถึงการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ของพื้นที่ที่จะสร้างรายได้ให้ชุมชนอีกด้วย

ที่มา: หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ 27 พฤศจิกายน 2551 , หน้า 9

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 กลุ่มควบคุม
แผนการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านสารคดี
เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวนิน ยมมา ใช้นอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่สอดคล้อง คือ

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 1 สามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว เข้าใจวงศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การอธิบาย การอุปมา และการสาธก สามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการอ่านและใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.1 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว รวดเร็ว เข้าใจวงศัพท์สำนวนโวหารที่ยากยิ่งขึ้น

1.2 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ แล้วจับใจความสำคัญ ดีความ และสรุปความได้อย่างมีเหตุผลและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

2.1.1 นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของสารคดีที่อ่านได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

2.2.1 นักเรียนสามารถพุดอภิปรายสารคดีที่อ่านได้

2.2.2 นักเรียนสามารถจัดประเภทข้อมูลที่อ่านได้

2.2.3 นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดของสารคดีที่อ่านได้

2.2.4 นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญจากสารคดีที่อ่านได้

3. เนื้อหา

3.1 การอ่านจับใจความสำคัญของสารคดี

3.2 สารคดีเรื่อง “เอลนีโญ - ลานีญา”

3.3 สารคดีเรื่อง “เพลงลูกทุ่ง”

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมง 1)

4.1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์

4.1.1 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์ พร้อมทั้งยกตัวอย่างเหตุการณ์ต่าง ๆ ประกอบ

4.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4.2 ขั้นสอน

4.2.1 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 4 เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญของสารคดี” หลังจากนั้นร่วมกันอภิปรายและสรุปหลักการอ่านจับใจความสำคัญของสารคดี ครูชี้แนะเพิ่มเติม (ชั่วโมง 2)

4.2.2 นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6-7 คน แล้วครูนำรูปภาพ เกี่ยวกับการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้พิจารณา ร่วมกันตั้งชื่อเรื่องภาพ แล้วระดมความคิดว่ามีผลกระทบต่อสิ่งใด อย่างไรบ้าง

4.2.3 นักเรียนอ่านสารคดี เรื่อง “เอลนีโญ - ลานีญา” โดยให้ช่วยกันพิจารณาชื่อเรื่อง เนื้อหา แก่นของเรื่อง ว่าสิ่งที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านได้ทราบถึงเป้าหมาย โดยครูสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมของนักเรียน

(ชั่วโมง 3)

4.2.4 นักเรียนศึกษาสารคดีเรื่อง “เพลงลูกทุ่ง” แล้วร่วมกันอภิปรายถึงคุณค่าของเนื้อร้อง คุณค่าทางสังคม ฯลฯ

4.2.5 ร้องเพลงสัปดาห์ แล้วบอกคุณค่าที่ได้รับจากบทเพลง

4.3 ขั้นสรุป

4.3.1 เขียนแผนผังความคิดของแต่ละกลุ่มนำเสนอเพื่อนๆ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.3.2 นักเรียนทำฝึกหัดการอ่านสารคดี

5. การประเมินผลการเรียนรู้

5.1. วิธีการวัดผล

5.1.1 สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการเรียน

5.1.2 สังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมกลุ่ม การตอบคำถามในการสนทนา ได้ตอบและการพูดอภิปรายเรื่องที่ทำ อ่าน การนำเสนอผลการอภิปราย

5.1.3 ตรวจผลงาน

5.1.4 นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจสารคดี

5.2. เครื่องมือวัด

5.2.1 แบบสังเกตพฤติกรรม

5.2.2 แบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจสารคดี

5.3. เกณฑ์ในการวัด

ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

สื่อการเรียนรู้

1. ภาพเกี่ยวกับการเกิดปรากฏการณ์
2. ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง “ การอ่านจับใจความสำคัญสารคดี ”
3. สารคดีเรื่อง “เอลนีโญ - ลานีญา”
4. สารคดีเรื่อง “เพลงลูกทุ่ง”

ใบความรู้ที่ 4

เรื่อง “ การอ่านจับใจความสำคัญสารคดี ”

งานเขียนประเภทสารคดีมีเป้าหมายให้ความรู้มากกว่าอย่างอื่น การอ่านจับใจความสารคดีที่มีประสิทธิภาพ จึงต้องสามารถจำแนกให้ได้ว่าใจความสำคัญที่สุดหรือแก่นเรื่องคืออะไร ซึ่งอาจใช้

แนวทางการพิจารณาดังนี้

1. การตั้งชื่อเรื่อง เป็นจุดชี้แนะใจความสำคัญของเรื่องได้ดีและรวดเร็วเป็นอันดับแรก เพราะสารคดีทั่วไปมักตั้งชื่อไม่ซับซ้อนและนิยมบอกสาระสำคัญหรือเป้าหมายของผู้แต่งไว้อย่างตรงไปตรงมา
2. การตั้งหัวข้อเรื่องย่อย ในการแต่งสารคดีขนาดยาวมักนิยมแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ และส่วนหัวเรื่องกำกับเอาไว้ด้วย ซึ่งที่แท้จริงคือประเด็นสำคัญของเรื่องในแต่ละตอนนั่นเอง ถ้าผู้อ่านต้องการจับใจความสำคัญของเรื่องอย่างคร่าว ๆ และรวดเร็ว อาจพิจารณาจากหัวข้อเรื่องย่อยเหล่านั้น โดยไม่ต้องอ่านรายละเอียดทั้งหมดก็ได้
3. การค้นหาแก่นเรื่อง ในกรณีที่ชื่อเรื่องของสารคดีไม่สามารถชี้แนะใจความสำคัญของเรื่องได้ หรือไม่มีการตั้งหัวข้อเรื่องย่อยสรุปสาระสำคัญในแต่ละตอนเอาไว้ ผู้อ่านจะต้องค้นหาแก่นเรื่องหรือใจความสำคัญที่สุดของเรื่องเองโดยพยายามจับประเด็นสำคัญจากในแต่ละย่อหน้าแล้วนำแต่ละประเด็นย่อยเหล่านั้นมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อสรุปหาแก่นเรื่องหรือใจความสำคัญที่สุดของเรื่องอีกครั้งหนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าใจความสำคัญจะปรากฏทั้งตอนต้นเรื่อง ตอนท้ายเรื่องหรือกระจ่ายอยู่ตลอดเรื่อง แต่ที่นิยมมากที่สุด มักสรุปบอกเป้าหมายและสาระสำคัญไว้ในตอนท้ายเรื่องอีกครั้ง การเริ่มต้นพิจารณาจากชื่อเรื่อง หัวข้อย่อยในเรื่อง และสรุปท้ายเรื่อง จึงจะช่วยให้จับใจความสำคัญของสารคดีได้แม่นยำและชัดเจนยิ่งขึ้น

ที่มา : แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). *การอ่านจับใจความ*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น ,
หน้า 101-102

เนื้อหาสารคดี

เอลนีโญ-ลานีญา

ปรากฏการณ์เอลนีโญ

เอลนีโญ (El Niño) เป็นคำภาษาสเปน แปลว่า บุตรพระคริสต์ หรือพระเยซู เป็นชื่อของ กระแสน้ำอุ่นที่ไหลเลียบชายฝั่งทะเลของประเทศเปรู ลงไปทางใต้ทุก ๆ 2-3 ปี โดยเริ่มประมาณ ช่วงเทศกาลคริสต์มาส กระแสน้ำอุ่นนี้จะไหลเข้าแทนที่กระแสน้ำเย็นที่อยู่ตามชายฝั่งเปรูนาน ประมาณ 2-3 เดือน และบางครั้งอาจจะยาวนานข้ามปีถัดไป เป็นคาบเวลาที่ไม่แน่นอน และมีผลทางระบบนิเวศและห่วงโซ่อาหาร ปริมาณปลาน้อยลง นกกินปลาขาดอาหาร ชาวประมงขาดรายได้ รวมทั้ง เกิดฝนตกและดินถล่มอย่างรุนแรง ในประเทศเปรูและเอกวาดอร์

เอลนีโญเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ ที่เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างการหมุนเวียนของกระแสอากาศ และกระแสน้ำในมหาสมุทรทั้งบนผิวพื้นและใต้มหาสมุทร ปรากฏการณ์เอลนีโญมีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า “El Niño – Southern Oscillation” หรือเรียกอย่างสั้นๆ ว่า ENSO ซึ่งหมายถึง การเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกตอนใต้

ปรากฏการณ์เอลนีโญ เมื่อเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ กระแสลมสินค้าตะวันตกอ่อนกำลัง กระแสลมพื้นผิวเปลี่ยนทิศทาง พัดจากประเทศอินโดนีเซียและออสเตรเลียตอนเหนือไปทาง ตะวันออก แล้วยกตัวขึ้นเหนือชายฝั่งทวีปอเมริกาใต้ ก่อให้เกิดฝนตกหนักและแผ่นดินถล่มใน ประเทศเปรูและเอกวาดอร์ กระแสลมพัดกระแสน้ำอุ่นบนพื้นผิวมหาสมุทรแปซิฟิกไปกองรวมกัน บริเวณชายฝั่งประเทศเปรู ทำให้กระแสน้ำเย็นใต้มหาสมุทรไม่สามารถลอยตัวขึ้นมาได้ ทำให้ บริเวณชายฝั่งขาดธาตุอาหารสำหรับปลา และนกทะเล ชาวประมงจึงขาดรายได้ ปรากฏการณ์เอลนีโญทำให้ฝนตกหนักในตอนเหนือของทวีปอเมริกาใต้ แต่ยังก่อให้เกิดความแห้งแล้งในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ และออสเตรเลียตอนเหนือ การที่เกิดไฟไหม้ป่าอย่างรุนแรงในประเทศ อินโดนีเซีย ก็เป็นเพราะปรากฏการณ์เอลนีโญนั่นเอง

ปรากฏการณ์ลานีญา

ลานีญา (La Niña) แปลว่า บุตรธิดา เป็นปรากฏการณ์ที่มีลักษณะตรงข้ามกับเอลนีโญ คือมี ลักษณะคล้ายคลึงกับสภาวะปกติ แต่ทว่ารุนแรงกว่า กล่าวคือ กระแสลมสินค้าตะวันตกมีกำลัง แรง ทำให้ระดับน้ำทะเลบริเวณทางซีกตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกสูงกว่าสภาวะปกติ ลม สินค้ายกตัวเหนือประเทศอินโดนีเซีย ทำให้เกิดฝนตกอย่างหนัก น้ำเย็นใต้มหาสมุทรยกตัวขึ้น แทนที่กระแสน้ำอุ่นพื้นผิวมหาสมุทรแปซิฟิกทางซีกตะวันตก ก่อให้เกิดธาตุอาหาร ผุงปลาชุกชุม ตามบริเวณชายฝั่งประเทศเปรู เราอาจกล่าวอย่างง่าย ๆ ว่า เอลนีโญทำให้เกิดฝนตกหนักในตอน เหนือของทวีปอเมริกาใต้ และเกิดความแห้งแล้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในทางกลับกันลานีญา

ทำให้เกิดความแห้งแล้งทางตอนเหนือของทวีปอเมริกาใต้ และเกิดฝนตกหนักในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งเอลนีโญและลานีญาเกิดจากความผกผันของกระแสอากาศโลก บริเวณเส้นศูนย์สูตรเหนือมหาสมุทรแปซิฟิกซึ่งนักวิทยาศาสตร์ก็ยังไม่ทราบสาเหตุที่แน่ชัด แสดงให้เห็นความต่างระดับของน้ำทะเลบนพื้นผิวมหาสมุทรแปซิฟิก สีขาวแสดงระดับน้ำซึ่งสูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 14 เซนติเมตร สีม่วงหรือสีเข้มแสดงระดับน้ำซึ่งต่ำกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 18 เซนติเมตร
ขณะเกิดลานีญา - เอลนีโญ

ที่มา: teenee.com

เนื้อหาสารคดี

เพลงลูกทุ่ง

เพลงลูกทุ่ง คือ เพลงไทยรูปแบบหนึ่งที่พัฒนามาจากเพลงพื้นบ้านบรรเลงโดยใช้เครื่องดนตรีสากล ใช้ภาษาง่ายๆ บรรยายเรื่องราวของชีวิต สภาพสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเน้นวิถีชีวิตของชาวชนบท มีท่วงทำนอง คำร้อง ลีลาการร้องที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะลูกทุ่งให้บรรยากาศความเป็นลูกทุ่ง เนื้อเพลงมีความหลากหลายตามแต่ผู้ประพันธ์จะกำหนด ทั้งแนวรักแนวเศร้า สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ หรือเหตุการณ์สำคัญๆ ซึ่งเพลงลูกทุ่งจะบันทึกไว้ เช่น การเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ ก็มีเพลงน้ำท่วม เนื้อร้องท่อนหนึ่งว่า “...น้ำท่วมน้องว่าดีกว่าฝนแล้ง พี่ว่าน้ำแห้งให้ฝนแล้งเสียยิ่งดีกว่า น้ำท่วมปีนี้ทุกบ้านล้วนมีแค่คราบน้ำตา...”

วงดนตรีลูกทุ่งเป็นวงดนตรีขนาดใหญ่ ประกอบด้วย นักร้องนำ นักร้องประจำวง หางเครื่อง นักดนตรี เครื่องเสียง และเจ้าหน้าที่ประจำวงที่ช่วยขนอุปกรณ์ต่างๆ ของวงเรียกว่า “เด็กยกเครื่อง” การแสดงของวงดนตรีลูกทุ่งอาจแสดงกลางแจ้ง หรือในโรงภาพยนตร์ ตามศูนย์การค้า แต่ักเดินทางไปแสดงตามสถานที่ซึ่งมีผู้ว่าจ้างไปแสดง หรือเปิดแสดงเก็บเงินเอง การเดินทางไปแสดงที่จังหวัดต่างๆ นี้เรียกว่า การเดินสาย เวทีแสดงจะยกสูงจากพื้นแต่ไม่สูงมาก เนื่องจากต้องให้นักร้องสามารถก้มรับพวงมาลัยหรือรางวัลจากผู้ชมได้สะดวก เวทีของวงดนตรีลูกทุ่งใช้พื้นที่มากพอสมควร เพราะต้องวางเครื่องเสียง เครื่องดนตรีมีพื้นที่สำหรับนักดนตรี นักร้อง และหางเครื่อง หรือผู้เดินประกอบจังหวะดนตรีด้วย ด้านหน้าเวทีติดไฟแสงสีตระการตา ฉากหลังมีชื่อวงดนตรี หรือชื่อนักร้องประดับไฟให้ดูเด่นชัดสวยงาม ด้านหลังเวทีมักจัดเป็นที่แต่งตัวของหางเครื่องและเป็นที่เตรียมตัวของนักร้อง

เพลงลูกทุ่งได้รับความนิยมจากจากผู้ฟังมาตั้งแต่อดีต เนื่องจากเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเข้าใจง่าย จังหวะของเพลงมีทั้งจังหวะช้าและจังหวะสนุกสนาน ท่วงทำนองของเพลงลูกทุ่งนั้นมีทั้งที่นำเพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้านทั้งลำตัด หมอลำ ลิเก ฯลฯ แล้วแต่ผู้ประพันธ์เพลงเนื่องจากมีการแข่งขันกันสูงทำให้นักแต่งเพลงพยายามสร้างเอกลักษณ์และจุดเด่นประจำตัวให้กับนักร้อง เพื่อเป็น

ที่จดจำและสร้างจุดขาย เนื้อหาของเพลงเป็นที่สะดุดใจผู้ฟัง สำหรับสื่อที่ช่วยให้เพลงลูกทุ่งแพร่หลายอย่างกว้างขวาง ในสมัยก่อนคือวิทยุทรานซิสเตอร์ ซึ่งเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มีราคาถูก ขนาดกะทัดรัด ผู้ฟังสามารถนำไปฟังได้ทุกที่ จึงเป็นที่ถูกใจของชาวชนบท ซึ่งในสมัยก่อนนั้นอาจจะยังไม่มีไฟฟ้าใช้ และโทรทัศน์ก็เป็นสิ่งที่มีราคาแพง ต่อมาเมื่อโทรทัศน์มีราคาถูกลง และได้รับความนิยมมากขึ้นเนื่องจากมีทั้งภาพและเสียง จึงมีการเผยแพร่เพลงลูกทุ่งทั้งในรูปแบบการแสดงบนเวที มิวสิควิดีโอและระบบอินเทอร์เน็ต ที่ทำให้เพลงลูกทุ่งเข้าถึงผู้ฟังอย่างสมบูรณ์แบบ

เพื่อแสดงตัวอย่างเพลงลูกทุ่งที่มีท่วงทำนองมาจากเพลงพื้นบ้านใช้ภาษาง่ายๆ บรรยายถึงการกินอยู่ของคนไทยจึงขออัญเชิญเพลงพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชื่อเพลงส้มตำ มาเป็นตัวอย่าง

เพลงพระราชนิพนธ์ ส้มตำเป็นเพลงลูกทุ่ง พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี บรรเลงครั้งแรกโดยวงอ.ส.วันศุกร์ โดยทรงขับร้องด้วยพระองค์เอง ต่อมาเมื่อผู้ขอพระราชทานพระราชนุญาต นำเพลงนี้ไปประกอบภาพยนตร์เรื่องส้มตำ ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ ขับร้องโดย บุปผา สายชล ต่อมานำไปขับร้องโดยพุ่มพวง ดวงจันทร์ ในงานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทยเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ และขับร้องบันทึกเสียงโดย สุณารี ราชสีมว อีกครั้ง เนื้อร้องของเพลงมีดังนี้

ต่อไปนี้จะเล่า ถึงอาหารอร่อย
วิธีทำก็ง่ายจะบอกได้ต่อไปนี่
ไปซื้อมะละกอลูกพอเหมาะๆ
ตำพริกกับกระเทียม ยอดเยี่ยมกลืนอาบ
ปรุงรสให้แซบหนอใส่มะละกอลงไป
มะเขือเทศเร็วเข้าถั่วฝักยาวใส่เร็วรี
กินกับข้าวเหนียวเหนียวแจกให้ทั่ว
จดจำารจำ ส้มตำลาวเอาตำรามา
ขอแถมอีกนิดแล้วจะจิตใจใหญ่

คือส้มตำกินบ่อยๆ รสชาติแซบดี
มันเป็นวิธีพิเศษเหลือหลาย
สับๆ เฉาะๆ ไม่ต้องมากมาย
น้ำปลา มะนาวน้ำตาลทรายน้ำตาลปีบถ้ามี
อ้ออย่าลืมใส่กุ้งแห้งป่นของดี
เสร็จสรรพแล้วชียกออกจากครัว
กลิ่นหอมชวนยั่วน้ำลายไหล
ใครหม่ำเกินอัตราระวังท้องจะพัง
ไก่อ่างด้วยเป็นไรอร่อยแน่จริงเอย

แบบฝึกหัด

สารคดี เรื่องเพลงลูกทุ่ง

1. เอกลักษณ์ที่สำคัญของเพลงลูกทุ่ง คือ
 - ก. ใช้เครื่องดนตรีสากล
 - ข. มีการเผยแพร่ตามสื่อต่างๆ
 - ค. มีการเดินสายแสดงตามสถานที่ต่างๆ
 - ง. เน้นวิถีชีวิตของชาวชนบท
2. เด็ยกยกเครื่อง คือ
 - ก. หางเครื่องรุ่นเล็ก
 - ข. เจ้าหน้าที่ขนอุปกรณ์ต่างๆ
 - ค. นักดนตรีประจำวง
 - ง. ผู้ดูแลความเรียบร้อยของวง
3. การที่เวทีแสดง ยกสูงจากพื้นแต่ไม่สูงมาก เป็นเพราะ
 - ก. เสียค่าใช้จ่ายในการสร้างน้อย
 - ข. ถือว่าไม่ลบหลู่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในบริเวณนั้น
 - ค. ป้องกันไม่ให้ใครแอบซ่อนมาดักนักร้องหรือหางเครื่อง
 - ง. นักร้องกับรับพวงมาลัยหรือรางวัลจากผู้ชมได้สะดวก
4. สิ่งสำคัญที่ช่วยให้เพลงลูกทุ่งแพร่หลายในสมัยก่อน คือ
 - ก. วิทยุทรานซิสเตอร์
 - ข. โทรทัศน์
 - ค. การเดินสาย
 - ง. ถูกทุกข้อ
5. การที่เพลงลูกทุ่งเข้าถึงผู้ฟังได้อย่างสมบูรณ์แบบ เริ่มขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ใด
 - ก. มีวิทยุทรานซิสเตอร์
 - ข. โทรทัศน์ราคาถูกลง
 - ค. มีการแสดงบนเวที
 - ง. มีระบบอินเทอร์เน็ต
6. เพลงพระราชนิพนธ์ “สั้มคำ” บรรเลงครั้งแรก โดยวงดนตรีใด
 - ก. วง อ.ส.วันศุกร์
 - ข. วงสุนทราภรณ์

- ก. วงศ์วานคันทารเรือ
 ง. วงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
7. เพลงสัปดาห์ที่นำไปประกอบภาพยนตร์ ขับร้องโดยใคร
 ก. พุ่มพวง ดวงจันทร์
 ข. สุนารี ราชสีมา
 ค. บุปผา สายชล
 ง. ผ่องศรี วรนุช
8. ข้อใด ไม่ปรากฏในเพลงสัปดาห์
 ก. กุ้งแห้ง
 ข. ปลา ร้า
 ค. ข้าวเหนียว
 ง. ไก่ย่าง

เฉลยสารคดี เรื่องเพลงลูกทุ่ง

1. ง	2. ข	3. ง	4. ก
5. ข	6. ก	7. ค	8. ข

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 กลุ่มควบคุม
แผนการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านบทความ
เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวิน ยมทา ใช้สอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่สอดคล้อง คือ

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 1 สามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การอธิบาย การอุปมา และการสาธก สามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการอ่านและใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- 1.1 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว รวดเร็ว เข้าใจวงศัพท์สำนวนโวหารที่ยากยิ่งขึ้น
- 1.2 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ แล้วจับใจความสำคัญ ดีความ และสรุปความได้อย่างมีเหตุผลและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

2.1.1 นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทความที่อ่านได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

2.2.1 นักเรียนสามารถพุดอภิปรายบทความที่อ่านได้

2.2.2 นักเรียนสามารถจัดประเภทข้อมูลที่อ่านได้

2.2.3 นักเรียนสามารถเขียนผังภูมิจากบทความที่อ่านได้

2.2.4 นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญจากบทความที่อ่านได้

3. เนื้อหา

3.1 การอ่านจับใจความสำคัญของบทความ

3.2 เนื้อหาบทความเรื่อง “เพราะแม่สอนไว้”

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมง 1)

4.1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์

4.1.1 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

4.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4.2 ขั้นสอน

2.1 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 5 เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญบทความ”
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านจับใจความสำคัญบทความ

2.2 นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มละ 5-6 คน อ่านบทความเรื่อง “เพราะแม่สอนไว้” แล้ววิเคราะห์บทความว่าเป็นเรื่องที่ทำให้แง่คิดในเรื่องเกี่ยวกับอะไรบ้าง โดยพิจารณา ส่วนที่เป็นความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้เขียนที่แทรกในบทความ โดยเขียนแผนผังความคิด

(ชั่วโมง 3)

2.3 นักเรียนศึกษาบทความเรื่อง “ผงซักฟอกหนทางของผู้พิทักษ์ความสะอาด” แล้วช่วยกันสรุปสาระที่ได้รับจากการอ่านเป็นแผนผังความคิด

2.4 นักเรียนตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการทำกิจกรรมดังกล่าวหน้าชั้นเรียน

2.5 ครูอธิบายชี้แนะว่าส่วนใดคือข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นของเรื่องนี้

4.3 ขั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัด และครูเฉลยพร้อมอธิบายแนะวิธีการตอบ

5. การประเมินผลการเรียนรู้

5.1. วิธีการวัดผล

5.1.1 สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการเรียน

5.1.2 สังเกตพฤติกรรมในการเรียน การตอบคำถาม การเสนอความคิดเห็น และการยอมรับฟังความคิดของคนส่วนใหญ่

5.1.3 นักเรียนทำแบบฝึกหัด

5.2 เครื่องมือวัด

2.1 แบบสังเกตการณ์ร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2.2 แบบฝึกหัด

5.3 เกณฑ์ในการวัด

ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

6. สื่อการเรียนรู้

6.1 ใบความรู้ที่ 5 เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญบทความ”

6.2 บทความเรื่อง “เพราะแม่สอนไว้”

6.3 บทความเรื่อง “ผงซักฟอกหนทางของผู้พิทักษ์ความสะอาด”

ใบความรู้ที่ 5

เรื่อง “ การอ่านจับใจความสำคัญบทความ ”

การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทความอย่างมีประสิทธิภาพ คือการพยายามค้นหาความคิดสำคัญที่สุดที่ผู้แต่งต้องการบอกแก่ผู้อ่านให้ได้ว่าคืออะไร โดยบทความแต่ละเรื่องจะมีแนวคิดสำคัญซึ่งเป็นใจความสำคัญที่สุดของเรื่องเพียงอย่างเดียว ผู้แต่งนิยมเปิดเผยใจความสำคัญของเรื่องไว้ 2 ลักษณะดังนี้

1. การบอกใจความสำคัญตอนท้าย เป็นแบบที่นิยมแต่งกันมากที่สุด เพราะการกล่าวถึงสถานการณ์หรือปัญหาแล้วเสนอเหตุผลและรายละเอียดขยายความมาก่อนในตอนต้นจนสรุปให้เห็นหัวใจหรือแก่นเรื่องซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญของผู้แต่งในตอนท้าย
2. การบอกใจความสำคัญตอนต้น เป็นการดำเนินเรื่องที่ตรงข้ามกับแบบแรก คือบอกแนวคิดสำคัญที่สุดของผู้แต่งซึ่งเป็นหัวใจหรือแก่นเรื่องให้ผู้อ่านรู้ตั้งต้นเรื่องจากนั้นจึงเสนอเหตุผลหรือตัวอย่างมาขยายให้เห็นจริงว่า เพราะเหตุใดผู้แต่งจึงมีแนวคิดเช่นนั้น

การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทความให้ได้ถูกต้องและรวดเร็ว มีข้อสังเกตเป็นแนวทางเพิ่มเติม ดังนี้

1. จุดชี้แนะใจความสำคัญของบทความที่สามารถค้นหาได้รวดเร็วที่สุดเป็นอันดับแรกคือ ชื่อเรื่อง เพราะบทความโดยทั่วไปมุ่งเสนอทรรศนะและเหตุผลอย่างตรงไปตรงมา ชื่อเรื่องจึงไม่ซับซ้อนและบ่งชี้หัวใจสำคัญหรือแก่นเรื่องไว้เป็นส่วนมาก
2. บทความเรื่องหนึ่ง ถ้ามีหลายย่อหน้า ในแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญอย่างหนึ่ง เมื่อใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกัน จะมองเห็นใจความสำคัญที่สุดของเรื่องได้ง่าย
3. งานเขียนประเภทบทความ มักเกี่ยวข้องกับข่าวหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจจึงควรมีประสบการณ์หรือภูมิหลัง
4. บทความบางเรื่องผู้แต่งไม่เสนอทรรศนะหรือสาระสำคัญอย่างตรงตรงมา จึงควรสังเกตทางเสียงหรือน้ำเสียงของผู้แต่งไปพร้อมกัน เพื่อสรุปให้ได้ว่าผู้แต่งต้องการเสนอแก่นเรื่องที่แท้จริงอย่างไร

แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น ,

หน้า 78-80

เนื้อหาบทความ

“เพราะแม่สอนไว้”

แม่แต่งงานอยู่กินกับพ่อมีลูกสามคน สองคนโตเป็นลูกสาวและผมเป็นลูกชายคนเล็ก แม่กับพ่อเป็นคนสร้างตัวด้วยตัวของตัวเอง เพราะไม่มีสมบัติหรือมรดกที่พ่อแม่ยกให้ พ่อเป็นครูประจำตำบล แม่เป็นแม่ค้าขายหนังสือเรียน แม่มีกิจการเพิ่มเติม คือรับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้าและตัดผม เนื่องจากชนบทวิเศษชัยชาญ อ่างทองในสมัยนั้นยังไม่มีไฟฟ้าใช้ การจัดงานพิธีต่างๆ ยังอาศัยการปั่นไฟจากเครื่องยนต์เล็กๆ พ่อจึงมีบริการเครื่องไฟฟ้าพร้อมเครื่องขยายเสียงให้เข้าไปใช้ในงานต่างๆ

เมื่อพ่อของผมเสียชีวิตด้วยโรคความดันโลหิตสูง (สมัยนั้นร้ายแรง รักษายาก) แม่อายุได้เพียง 40 ปี ในขณะที่ผมอายุได้เพียง 3 ขวบ พี่สาวสองคนก็มีอายุเพียง 13 ขวบ และ 15 ขวบเท่านั้นฐานะทางบ้านยังลำบาก แม่ต้องเลี้ยงลูกที่ยังเล็ก ช่วยตัวเองไม่ได้ สามคน แม่จึงต้องรับภาระเป็นทั้งพ่อและแม่ไปพร้อมกัน

แม่ต้องทำการค้าติดต่อการค้ากับคนอื่น ๆ แม่ต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ ขณะเดียวกันต้องดูแลลูกสามคน ทั้งทางสุขภาพ อนามัย นิสิยใจคอ และพฤติกรรมการใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งตามปกติแล้วในสังคมไทยการติดต่อกับคนภายนอก ไม่ว่าจะเป็นคนแปลกหน้า หรือผู้มีอำนาจทางราชการ สังคมไทยจะแบ่งหน้าที่ให้เป็นธุระของฝ่ายชาย ส่วนเรื่องการเลี้ยงดูลูก การดูแลเงินทอง ค่าใช้จ่าย เป็นหน้าที่ของฝ่ายหญิง ดังคำเปรียบที่ว่า ผู้ชายทำหน้าที่เหมือนรัฐมนตรีมหาดไทยของครอบครัว ส่วนผู้หญิงทำหน้าที่รัฐมนตรีคลังของครอบครัว

ผมเติบโตขึ้นมาด้วยความเห็นแบบอย่างของแม่ที่ทำหน้าที่ติดต่อ ค่ครองกับคนระดับต่างๆ เจรจาหาที่ผูกสัมพันธ์ กับเจ้าหน้าที่ข้าราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผมจึงเติบโตขึ้นท่ามกลางความสามารถของผู้หญิงที่ทำหน้าที่ได้ทุกอย่าง เพราะนอกจากแม่แล้วทุกคนรอบข้างในครอบครัวผมก็เป็นผู้หญิง นับแต่พ่อเสียชีวิต ครอบครัวของผมก็พัฒนามีหลักฐานมั่นคงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แน่นอนหากผมมีพ่ออยู่ด้วยก็จะยิ่งดี แต่การที่มีแต่ผู้หญิงก็ไม่ได้ทำให้กิจการของครอบครัวค่อยถดถอยลงกว่าครอบครัวอื่นๆ แต่

อย่างไร แม่จึงสอนให้ผมเข้าใจด้วยตัวอย่างจริงของแม่ว่าหากผู้หญิงมีโอกาสได้ทำ ได้คิดได้เรียนรู้ อย่างที่ผู้ชายมีโอกาส ผู้หญิงก็มีความสามารถที่จะพัฒนาตัวเองได้ ไม่ต่างจากชาย และคงจะเหมือนกันคือ หากผู้ชายได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถด้านงานบ้าน งานครัว งานต่างๆ ที่ผู้หญิงในสังคมทำ ผู้ชายก็สามารถทำกิจกรรมเหมือนผู้หญิงได้

ผมจึงมีความรู้สึกไม่สบายใจที่เห็นสังคมบางส่วนแยกเพศกีดกัน รับแต่ผู้ชายเข้าทำงานมีโควตาสำหรับผู้หญิงเข้าเรียน (เพราะกลัวว่าถ้าให้สอบแข่งขันจะมีแต่ผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย) ก็อ้าง

สารพัดว่าผู้หญิงไม่เค็ดขาด ไม่อดทน หงุดหงิด เจ้าอารมณ์ ได้พิสูจน์กับตัวของแม่ได้แล้วว่าไม่จริงเลย คนที่รู้จักแม่จะรู้ว่าแม่เค็ดขาด อดทน และมีอารมณ์หงุดหงิดเหมือนผู้ชายผู้หญิงทั่วไป

แม่เล่าให้ฟังว่าเมื่อครั้งพ่อยังมีชีวิต แม่กับพ่อก็กแบ่งหน้าที่กันทำงานในครอบครัวเหมือนคนอื่นๆ คือ เรื่องติดต่อบรรอง รับหน้ากับคนภายนอกจะเป็นเรื่องของพ่อ ส่วนแม่จะอยู่ข้างหลัง ทั้งช่วยคิดอยู่ข้างหลัง ช่วยดูแลเงินทอง และดูแลลูก แต่ที่น่าสนใจที่แม่เคยเล่าให้ฟัง คือ เมื่อไรก็ตามที่มีความผิดพลาดของพ่อในความสัมพันธ์กับคนนอก แม่จะออกมารับผิดชอบเอง ทั้งนี้ก็เพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพการทำงาน การติดต่อกัน ของครอบครัวกับคนภายนอกให้ราบรื่นต่อไป และสะท้อนความรักที่แม่มีต่อพ่ออย่างมากอีกด้วย

แม่จึงเป็นผู้หญิงไทยที่เคารพค่านิยมของสังคม และอยู่กับสังคมไทยในบริบทที่เป็นอยู่ในเวลานั้นได้ และเมื่อไม่มีพ่อ แม่ก็แสดงความสามารถของผู้หญิงว่ามีความสามารถไม่แตกต่างจากผู้ชายแต่อย่างใด

ที่มา : เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง.(2546). เพราะแม่สอนไว้. กรุงเทพฯ : ขอคิดด้วยคน.

เนื้อหาบทความ

ผงชักฟอก

หนทางของผู้พิทักษ์ความสะอาด

ตั้งแต่เริ่มมีเสื้อผ้าสวมใส่ มนุษย์เราก็คิดค้นวิธีซักล้างทำความสะอาดเสื้อผ้าให้ดูสะอาดสะอ้านและสวมใส่ได้นาน ย้อนยุคในสมัยโบราณ ผู้คนมักจะทำความสะอาดเสื้อผ้ากันในแม่น้ำ ซึ่งเห็นได้จากภาพยนตร์ประวัติศาสตร์หลายเรื่อง แม้เมื่อกล่าวถึงประวัติตำนานการซักผ้าของชาวอินเดียโบราณ ก็จะมีภาพของบรรดาสตรีอินเดีย นุ่ง紗หรี ซักผ้าด้วยวิธีการหวดหรือตีเข้ากับก้อนหินก้อนที่จะนำไปชำระล้างในแม่น้ำ ส่วนทางซีกตะวันตกยุคเก่า ก็มีวัฒนธรรมการทำความสะอาดเสื้อผ้าที่น่าสนใจไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยในยุคแรก มีการนำกระดานซักผ้าเข้ามาใช้เป็นอุปกรณ์ช่วยในการขัดถูทำความสะอาดเสื้อผ้าด้วย

รูปแบบเริ่มแรกของสารชักฟอกที่ค้นพบโดยนักโบราณคดีย้อนหลังไปเมื่อ 5,000 ปีก่อนนั้น อยู่ในรูปขี้เถ้าผสมไข่สัตว์ โดยพบในอารยธรรมหลายหลายทั้งในบาบิโลน และอียิปต์โบราณคนในยุคนั้นใช้ไข่สัตว์ขี้เถ้าเพื่อไม่ให้แทรกซึมเข้าไปทำความสะอาดเส้นใยผ้า และใช้ขี้เถ้าละลายคราบสกปรก

บันทึกที่น่าสนใจในประวัติศาสตร์ยุคกลางระบุว่า ผู้คนในสมัยนั้นเลิกใช้วัสดุชักฟอกในการทำทำความสะอาดเสื้อผ้าอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากเชื่อว่าการใช้วัสดุชักฟอกในการชำระล้างเนื้อผ้านั้นไม่ใช่วิธีการธรรมชาติ นักประวัติศาสตร์หลายรายระบุว่ากาฬโรคซึ่งระบาดและแพร่กระจายอย่างรวดเร็วในสมัยนั้นน่าจะมีสาเหตุสำคัญมาจากการดูแลเอาใจใส่ด้านสุขอนามัยและความสะอาดของร่างกาย หลังจากที่มีการเลิกใช้วัสดุชักฟอกทำความสะอาดเสื้อผ้าเช่นที่เคยปฏิบัติมา

อย่างไรก็ตาม แม้ความเชื่อดังกล่าวจะมีอิทธิพลจนทำให้ผู้คนในยุคกลางหยุดใช้วัสดุชักฟอกไประยะหนึ่ง แต่ก็ไม่ได้หายสาบสูญไปเสียทีเดียว ในสมัยโบราณ คำสอนทางศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างยิ่งหนึ่งในคำสอนที่สำคัญได้แก่เรื่องความสะอาด ส่งผลให้มีการนำสารชักฟอกหรือสบู่กลับมาใช้กันอีกครั้ง แม้จะมีคนบางกลุ่มในสังคมยุโรปสมัยนั้นคัดค้าน และลงความเห็นว่าการใช้สบู่ซักล้างเนื้อผ้านั้นเป็นแผนการของปีศาจ

ใครจะคิดว่าวัสดุทำความสะอาดเสื้อผ้าธรรมดาที่เราใช้กันในปัจจุบันนี้ ครั้งหนึ่งเคยเป็นประเด็นถกเถียงที่สำคัญทางศาสนามาก่อน นั่นเป็นเพราะว่าในสมัยก่อน แม้กระทั่งสังคมตะวันตกเองก็มีความเชื่อฝังใจในเรื่องภูตผีวิญญาณ รวมไปถึงความกลัวในเรื่องคำสาปอย่างจริงจัง คนในสมัยนั้นตั้งข้อสงสัยกันว่าวัสดุที่มีฤทธิ์สามารถเนรมิตเสื้อผ้าที่เก่าแถมสกปรกอมเหม็นให้ดูใหม่และสะอาดได้อย่างง่ายดายนั้นน่าจะไม่ใช่วัตถุธรรมดา แต่เป็นผลมาจากไสยศาสตร์มนต์ดำของมารชาดานที่สิงอยู่ภายในมากกว่า นับเป็นโชคดีของเราที่เกิดมาในยุคที่การศึกษาและความรู้สอนให้เข้าใจกระจ่างขึ้นว่าพลังในการทำความสะอาดเสื้อผ้านั้นเกิดจากปฏิกิริยาทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถอธิบายได้ ไม่ใช่เรื่องเหนือธรรมชาติตามที่ผู้คนในยุคเก่าเชื่อกัน

ที่มา : ประทานพร นิตยสาร Update ฉบับที่ 261 มิถุนายน 2552 หน้า 53

แบบฝึกหัด

เรื่อง ผงซักฟอกหนทางของผู้พิทักษ์ความสะอาด

1. ชาวอินเดียโบราณมีวิธีการซักผ้า อย่างไร

ตอบ

2. การนำกระดานเพื่อช่วยในการจัดดูทำความสะอาดเสื้อผ้า เป็นวัฒนธรรมของที่ไหน

ตอบ

3. สารซักฟอกรูปแบบแรก ถูกค้นพบโดยใคร เมื่อใด

ตอบ

4. การนำวัสดุซักฟอกกลับมาใช้อีกครั้ง หลังจากเลิกใช้ไปนาน มีคนบางกลุ่มคัดค้าน เพราะเหตุใด

ตอบ

5. เพราะเหตุใด คนบางกลุ่มถึงเชื่อว่า การใช้สบู่ซักล้างเสื้อผ้าเป็นแผนการของปีศาจ

ตอบ

6. สารซักฟอกรูปแบบแรกคือ และพบในอารยธรรมใดบ้าง

ตอบ

7. สิ่งที่มีอิทธิพลที่ทำให้มีการนำสารซักฟอกหรือสบู่กลับมาใช้อีกครั้ง คือ

ตอบ

เฉลย

เรื่อง ผงซักฟอกหนทางของผู้พิทักษ์ความสะอาด

1. ชาวอินเดียโบราณมีวิธีการซักผ้า อย่างไร

ตอบ หวดหรือตีเสื่อผ้ากับก้อนหินก่อนที่จะนำไปชำระล้างในแม่น้ำ

2. การนำกระดานเพื่อช่วยในการจัดดูทำสะอาดเสื่อผ้า เป็นวัฒนธรรมของที่ไหน

ตอบ ตะวันตกยุคเก่า

3. สารซักฟอกรูปแบบแรก ถูกค้นพบโดยใคร เมื่อใด

ตอบ นักโบราณคดี ย้อนหลังเมื่อ 5,000 ปีก่อน

4. การนำวัสดุซักฟอกกลับมาใช้อีกครั้ง หลังจากเลิกใช้ไปนาน มีคนบางกลุ่มคัดค้าน เพราะเหตุใด

ตอบ เพราะเชื่อว่า การใช้สบู่ซักล้างเสื่อนั้นเป็นแผนการของปีศาจ

5. เพราะเหตุใด คนบางกลุ่มถึงเชื่อว่า การใช้สบู่ซักล้างเสื่อผ้าเป็นแผนการของปีศาจ

ตอบ เพราะตั้งข้อสงสัยกันว่าวัสดุที่มีฤทธิ์สามารถเนรมิตเสื่อผ้าที่เก่าแก่สกปรก

มอมเหม็นให้ดูใหม่และสะอาดได้อย่างง่ายดายนั้นน่าจะไม่ใช้สิ่งธรรมดา แต่เป็นผลมา

จากไสยศาสตร์มนต์คำของมารชาดานที่สิงสู่อยู่ภายในมากกว่า

6. สารซักฟอกรูปแบบแรกคือ และพบในอารยธรรมใดบ้าง

ตอบ จี๊เถ้า ผสมไขสัตว์ และพบในอารยธรรมบาบิโลน และอียิปต์โบราณ

7. สิ่งที่มีอิทธิพลที่ทำให้มีการนำสารซักฟอกหรือสบู่กลับมาใช้อีกครั้ง คือ

ตอบ คำสอนทางศาสนาในการดำเนินชีวิตประจำวันเรื่องความสะอาด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 กลุ่มควบคุม

แผนการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเรื่องสั้น

เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวิน ยมพา ใช้สอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่สอดคล้อง คือ

มาตรฐาน ท 1.1 ข้อ 1 สามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การอธิบาย การอุปมา และการสาธก สามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการอ่านและใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.1 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว รวดเร็ว เข้าใจวงศัพท์สำนวนโวหารที่ยากยิ่งขึ้น

1.2 อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ แล้วจับใจความสำคัญ คิดความ และสรุปความได้อย่างมีเหตุผลและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

2.1.1 นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องสั้นที่อ่านได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

2.2.1 นักเรียนสามารถพุดอภิปรายเรื่องสั้นที่อ่านได้

2.2.2 นักเรียนสามารถจัดประเภทข้อมูลที่อ่านได้

2.2.3 นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดของเรื่องสั้นที่อ่านได้

2.2.4 นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องสั้นที่อ่านได้

3. เนื้อหา

3.1 การอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องสั้น

3.2 บทอ่านเรื่องสั้นเรื่อง “ปมในใจ”

3.3 บทอ่านเรื่องสั้นเรื่อง “พระคุณที่สาม”

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมง 1)